

СТЕНОГРАМА

круглого столу на тему: "Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Україні"

від 20 січня 2015 року

Веде засідання секретар Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму А.А.РОМАНОВА

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні друзі! Дякуємо всім, хто сьогодні прийшов на наше зібрання достатньо важливе. Тому що в стінах комітетів Верховної Ради фактично зібралися всі зацікавлені в розвитку туристичної сфери в Україні.

Спочатку я сама представлю себе. Мене звати Романова Анна Анатоліївна. Я секретар Комітету з питань спорту, з питань сім'ї, молодіжної політики і спорту та, повертаємо назву, туризму. Я думаю, що ця помилка прикра буде скоро Верховною Радою виправлена. Також я голова підкомітету туризму, курортів та рекреаційної діяльності.

І сьогодні у нас є дуже поважні гості на нашому круглому столі. Це Томенко Микола Володимирович народний депутат України, радник Президента України з гуманітарних питань, також голова Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Силантьєв Денис Олегович, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики та спорту.

Також є ще народні депутати України. Це Кірраль Сергій Іванович, також народний депутат. Він займається питаннями інвестицій. І теж зацікавлений у розвитку туристичної сфери України.

Я щиро сподіваюся, що сьогодні зібралися ті люди, які більшу частину життя займаються розвитком туристичної сфери, вболівають за неї. І якраз зараз, коли туристична сфера, можна сказати, випала з пріоритетів державних, вона не потрапила ані в програму діяльності уряду, чомусь не звучить жодного слова про туризм. Також туристичний блок не був окремою частиною Коаліційної угоди, на жаль.

Тому нам треба зібратися для того, щоб обговорити важливі проблеми. І дозвольте мені зараз коротко зупинитися на тих проблемах, які перед нами постали.

Перше. Відсутність центрального органу виконавчої влади у галузі туризму. Справа в тому, що за останні 23 роки у галузі туризму відбулося 9 реорганізацій органу виконавчої влади цієї галузі, які функціонували в середньому від 3 до 5 років. Жодна галузь народного господарства України і світу не зазнавала такої кількості реорганізацій. Останні реорганізації практично призупинили розвиток туризму та нанесли галузі суттєвої шкоди і унеможливили здійснення системного підходу до реалізації державної політики в сфері туризму. Ну ми знаємо, що наразі Державна агенція туризму та курортів знаходиться у стадії ліквідації. І постановою було передано функції до Міністерства економічного розвитку та торгівлі. Проте на сьогодні при міністерстві ще не створено організаційної структури, яка б займалася туризмом. Тобто фактично функції передали, але наразі ці функції ніхто до себе не взяв. І як далі, хто буде займатися туризмом на всеукраїнському рівні нам на сьогодні не відомо.

Далі. Відсутність фінансування. Останні роки фінансування сфери туризму майже не здійснювалася. Якщо взяти, скільки виділялося на Державну агенцію з туризму та курортів, то це було приблизно 6-5 мільйонів на рік.

Ну якщо ви знайомі з цифрами державного бюджету України, то це просто копійки. Якщо брати Закон "Про Державний бюджет на 2015 рік", то так як немає центрального органу, то і на туризм не передбачається ніяких державних видатків.

Далі. З 2010 року відсутня Державна програма розвитку туризму. Туризм – це великий бізнес, світові обороти якого перевищують трильйони доларів. І дуже прикро, що на сьогоднішній день, коли ми хочемо розвивати цю потужну індустрію, ми не маємо стратегічного плану і стратегічного бачення.

Далі. Розробка та прийняття нової редакції Закону України "Про туризм". Це є нагальне питання. І наскільки мені відомо, у минулому скликанні були спроби розробити і подати нову редакцію Закону України "Про туризм", але він так і не був розглянутий. І вважаю, що необхідно продовжити роботу над законопроектом, створити робочу групу для розроблення нової редакції Закону України "Про туризм".

Далі. Відсутність стандартів та технічних регламентів, гармонізованих до європейських. Якщо брати дослідження. Наприклад, ми проводили дослідження серед працівників туристичної сфери для того, щоб вони назвали основні проблеми чому в Україні не розвивається туристична галузь, галузь в'їзного і внутрішнього туризму. Серед основних проблем було названо це відсутність гармонізації стандартів під європейські, низька якість послуг, несформованість туристичного продукту, а також низька якість кадрів в туристичній сфері. Також відсутність належного поширення інформації про туристичні можливості України на міжнародному туристичному ринку. Як я вже сказала, туристичний продукт не сформовано. Якщо, наприклад, приїжджає 20 мільйонів туристів, то вони залишають 5 мільярдів гривень, якщо до Польщі приїжджає менша кількість туристів, вони залишають 10 мільярдів. Про що це каже. Що кожен турист, який в'їжджає в Україну іноземний йому немає на що витратити більшу кількість грошей, тому що не сформований туристичний продукт. Тож я окреслила основні напрямки, про які ми сьогодні поговоримо. Я

хочу, щоб ця дискусія була у формі діалогу, у нас є ще доповідачі, після цього ми перейдемо до таких запитань-відповідей і пропозицій. Сподіваюсь на плідну роботу нашого круглого столу. А зараз переходимо що до виступів. Хочу наголосити, що наш регламент виступів до 5 хвилин і я з задоволенням передаю слово Миколі Володимировичу.

ТОМЕНКО М.В. Шановні Анна Анатоліївна, шановні колеги, я на рівні тих проблем хотів позначити тематику нашої дискусії. Радий бачити тут людей, які разом зі мною не один рік, може вже і десятиліття, намагаються переконати злочинну, не до кінця злочинну і частково злочинну владу про те, що туризм – це стратегічний тренд України. На жаль, мусимо визнати, що не зовсім нам це вдається зробити. І трагедія полягає в тому, що влада змінюється і, а ми постійно переконуємо, що це треба зробити. Я завжди, от тут теж мій колега Денис Силантьєв, він знає, коли я з спортсменами збираюся, то я кажу, що влада міняється, а а Мінфін залишається. Значить, тому тут і в нашій історії чи може якісь є системні вороги українського туризму десь вони сидять там у Кабінеті Міністрів – важко сказати, це для мене парадоксальна ситуація, що очевидні речі в українській державі у XXI столітті ми кожному уряду, кожному міністерству повинні по-новому розповідати.

І особливо в сьогоднішній ситуації, коли ми, я завжди кажу, що війна це 99,99 зла абсолютного, але одна напевно сота вказує нам на те, що треба робити?

І якщо сьогодні в медіа наша присутність фантастична, слово "Україна", фантастична, ми гроші не вкладаємо, то невже у нас клепки в голові немає, щоб до цієї присутності крім проблем військових, економічних, контекстно додати позитивістську доктрину, і показати, що таке Україна? Бо той слухач чи глядач, який чує про Україну він знає, що тут не проста ситуація. Але вже знає, що є держава, яка б'ється за свою свободу і незалежність. І туди контекстно ми можемо зашити, і унікальні особливості української держави, що можна не

боятися приїхати, що тут можна побачити архітектуру, історію, культуру, природу і людей побачити. Тут колеги, які займалися євро, в тому числі знають, що коли провели соціологічне дослідження, то що у нас ті люди, які приїхали в Україну, що вони сказали? Що люди унікальні, що таких доброзичливих, толерантних, ввічливих і красивих людей вони бачили ніде. І це ключовий ніби ресурс, мені здається, був, в тому числі і для просування України.

Тому в стратегічному сенсі, мені здається, що сьогодні нам треба закінчити дискусію і всі сьогодні прекрасно розуміють, і в силу обставин, які склалися в Україні – це стратегічний пріоритет української держави. І акцент, звичайно, ми мусимо робити на те, що називається може не дуже красивим словом, якось хтось придумає краще – внутрішній туризм.

Мені здається, вже тут дискусії абсолютно очевидно, бо і люди нам підказують, що в силу різних економічних, фінансових проблем вони шукають той шлях в середині країни.

І якщо наші громадяни не тільки іноземці шукають шлях в середині країни, томи повинні створити й умови, підказати готелям там санаторіям, інституціям, що працюють у цьому бізнесу зробити всі умови, щоб вони тут працювали.

Інституційна проблема цілком, очевидно, що, ну, я при всій повазі чи до транспорту, чи до економіки, що в нашій країні це питання світоглядне, а не транспортне, це елемент – транспортна інфраструктура. Економіка – це елемент, але це – ідеологія.

Тому я сьогодні вів дискусію з В'ячеславом Кириленком. В нас спільна тут позиція, що як мінімум ми повинні створити раду при Кабінеті Міністрів з питань розвитку там чи стратегії, чи туристичної діяльності, поки оці реорганізації чергові йдуть. Тому що ми розуміємо, що якщо увійшли в реорганізацію цієї нашої... державного агентства, значить, будемо переконувати, щоб його відновили, це абсолютно очевидно, але не в системі

координат, чи це Міністерство економіки, чи це Міністерство транспорту. Тобто це або агентство, яке Кабміну підпорядковано. Якщо ми кажемо, що це Рада Кабінету Міністрів з питань туристичної діяльності, то вона і агентство у системі Кабміну, а працює рівномірно з усіма міністерствами як самостійна інституція.

Тут мені про гроші казали, я от через годину проводжу нараду в себе, значить, про таку спеціальну штуку, я називаю це... значить, відхідним туризмом. У нас велика програма, коли ви вивозите з України токсичні шкідливі речовини, і за це отримуєте гроші держави. Не малі.

Зараз... Ну, як кажуть журналісти, я не знаю. Значить, одна ізраїльська компанія імені Ставицького, хоча він уже якийсь єврейське прізвище там прийняв в Ізраїлі, то вони за рік отримали з держави більше мільярда гривень. Зараз борг 294 мільйони. Ми зараз розбираємось, ну, фахівці говорять, що це унікальний туризм: ви вивозите чорнозем, продаєте, а держава вам платить за те, що ніби ви токсини вивозите, токсичні речовини. Тут така подвійна історія. І коли ми кажемо, що 10-20 чи 30 мільйонів, то от ціна... Я зараз хочу зупинити, щоб не заплатити ці 300 мільйонів. От одна дрібна оборудочка, дрібна – 300 мільйонів вже гривень. Ми кажемо, що у нас на туризм немає, цю агенцію утримати.

Законодавча історія: ми працювали, тут багато присутніх, співавтори тої нової редакції Закону "Про туризм", яку ми з Артуром Палатним, з іншими колегами вносили. Значить, моя пропозиція до Анни Анатоліївни, до колег-депутатів, можна розібратися, подивитися. Там були якісь застереження до того закону, ідеальних законів немає. Але взяти за основу ту нову редакцію закону, яку ми розробляли в попередньому скликанні. І чому ми її не вносили, бо ми не бачили, так би мовити, готовності набрати 226, не хотіли "спалити" цей закон. Якщо зараз ще попрацювати над цією редакцією, доопрацювати, уточнити - і тоді можна його вносити. Бо я є противник того, щоб по одному реченню

вносити. Все-таки вносимо ми нову редакцію і такий стратегічний напрямок ми фіксуємо.

І, можливо, остання річ. Ні, ще дві. Одна – проблемна. Очевидно, треба зараз думати – я сьогодні з В'ячеславом Кириленком говорив, - що треба якість державне втручання, і думати, як пояснити цю ситуацію, що пов'язана з банкрутством низки туристичних компаній. Ми не можемо хаос створити, коли люди бояться, не розуміють, що відбувається, коли там, за кордоном, залишаються наші люди. Значить, тут треба якась спільна наша позиція, щоб ми не раділи, бо у нас же ж журналісти, якими я керував, вони люди дуже українські, патріотичні, але краще їм написати, що щось згоріло в нас, чи хтось повісився, чи ще якась історія. Тому, як тільки це, то вся країна трубить і це, ну, я вважаю, що це теж уряд по туристичній галузі, бо є нормальні фірми, які працюють. Якщо виходить, що там якась розвалилася туристична компанія, треба пояснити, чому, як, як ми підстраховуємо цих людей і так далі. Тому оця проблема пов'язана з певними економічними і іншими обставинами на ринку – перше – зовнішнього туризму, наскільки я розумію, так само мусить бути проаналізована і ми якусь спільну тут позицію повинні займати в тому числі. Бо, при всій повазі до внутрішнього туризму, є люди, які їздять за кордон, і це так само нормально, і ми повинні як держава розуміти, що це теж елемент нашої політики.

І остання позиція. Я радив би, мій досвід спілкування з керівниками каналів засвідчує, що все-таки різноманітні кампанії: і соціальної реклами, і такі як би просвітницькі, - вони є ефективні. Мій досвід роботи в проекті "Сім чудес України" – я зараз зняв 14 годин програми, 14 годин. І кампанії як би просування наших об'єктів показують, що, ну, мінімальна, мінімальна перед сезоном, мінімальна інвестиція, мінімальна в інформаційну кампанію дає від 20 до 50 відсотків по ключових об'єктах відвідування. Ну це ж фантастичні кошти для і заповідників наших, які у дуже тяжкій ситуації. Слава Богу, що ми відбили у Бюджетному кодексі, ви ж знаєте, що у нас уряд написав, що у нас була б Національна опера цього, якого там, Старокиївського району, значить

театр Подільського району. Вони ж хотіли національні об'єкти культури, заповідники передати у відомства району. Слава Богу, відбили ми це, бо я ж казав, проблема не тільки зарплат. Там люди готові в рік війни готові надбавки не отримувати. Але як якщо статус національного ви втрачаєте, ми все життя... ви йшли, щоб отримати цей статус національного заповідника чи опери, а вас його заберуть, ви будете районне, як районний краєзнавчий музей в сільському районі. Тому, слава Богу, ми це відбили. Але ж ви розумієте, у якому стані вони. Зарплата і навіть там житлово-комунальні послуги не завжди платять. Тобто все, що робити в заповідниках, це вони мусять заробляти через спецфонд. А ми повинні дати їм можливість їх заробити через таку рекламну компанію.

От умовно кажучи, весна починається, значить ми повинні цей весняний, літній чи який період максимально продумати, як спротагувати відпочинок в Україні, поїздки Україною, лікування в Україні, оздоровлення в Україні і так далі. Ми допоможемо нашій галузі і відповідно людям підкажемо, як це робити. Це може у комітеті там порадьтеся з місцевим самоврядуванням. Так само вони зацікавлені свої об'єкти розкрутити. І ми один одному допомагаємо, бо іншого шляху немає, ніхто не допоможе нам, як ми це не зробимо.

Тому я підтримую те, що... Думаю, що Експертна рада і при комітеті так само вона потрібна, не мішає. Але я думаю, що Урядова рада обов'язково. Ставимо питання про те, що... От уряд зараз подає нам пропозицію, давайте думати, ми ж... це моя поправка і моїх колег по коаліції проголосована, що вже з 15 чи 17 лютого ми продовжуємо доопрацьовувати бюджет. Давайте ставити питання про те, що така інституція повинна бути. Повинна бути не в економічних, а, так би мовити, загальноюридичного значення. І, звичайно, треба працювати над тим, щоб ми якнайшвидше нову редакцію по закону зробили. Ну, переконувати, я думаю, що не так важливо, щоб в назві комітету було, хоча за це теж треба боротися, але важливо, щоб у державній політиці, державній політиці повернути слово "туризм", державній політиці, у державному думанні, бо це катастрофа, що люди не розуміють, що це галузь,

яка і є носієм ідеології, і є носієм заробляння грошей. Тому давайте спільно будемо переконувати урядовців, міністрів і чиновників, та, власне, і депутатів, бо нам треба відповідні рішення Верховній Раді тому, щоб туризм повертав свої позиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Миколо Володимирович!

Щодо внутрішнього туризму, тут такі рефлексії, що, можливо, той конфлікт на Сході, який відбувся, його б не було, це ментальний конфлікт, конфлікт цінностей, якби у нас у державі розвивався внутрішній туризм. Тому що я не знаю досліджень, але думаю, не помилюся, що 80 відсотків мешканців Донбасу до цього ніколи не бували там, на Західній Україні, у Львові, і лише зараз, коли мешканці Донецька вимушено приїхали до Львова, вони кажуть, як я помилявся! Ми ж думали як? Що там бандерівці, що там взагалі б'ють, вбивають за російську мову і все таке інше, а ми не думали, що тут настільки добре. Тому внутрішній туризм – це ще і носій ідеології, все правильно, це ще й інструмент поєднання, єднання країни.

А зараз я із задоволенням передаю слово Денису Олеговичу, депутату Верховної Ради, також члену нашого... заступнику нашого комітету.

СИЛАНТЬЄВ Д.О. Уважаемые участники круглого стола, уважаемые коллеги!

Приветствую всех, кто принял участие сегодня в нашей встрече. Я убежден, уверен в том, что, наверное, не нужно никого ни агитировать здесь, среди сидящих, ни объяснять, зачем, для чего и как нужно развивать туризм в Украине.

По роду своей деятельности я много ездил и посетил десятки стран, и не понаслышке знаю, что такое честь, что такое имидж страны. И прекрасно понимаем, сколько государство должно потратить усилий для того, чтобы позиционировать страну, для того, чтобы продвигать имидж страны и в Европе, и в мире, положительный имидж. Для того, чтобы граждане этой страны гордились тем, что они являются украинцами.

Дело в том, что туризм как раз и является той отраслью, тем направлением, который может способствовать такому вот положительному имиджу продвижения в Европе и в мире. И я убежден, глубоко убежден, что только живое общение среди людей может исправить те ошибки, которые не эффективно работают, скажем, так и дипломатии, и политики, которые мы на сегодняшний день видим.

Да нам повезло, Украина имеет достаточно большой ресурс и возможности для развития туризма, то есть у нас есть и природа, у нас есть богатое духовное культурное наследие, очень хорошая история, у нас есть необходимые природные ресурсы, которые можно использовать для оздоровления, для профилактики различного рода заболеваний. Мы можем развивать активный туризм, спортивный туризм много всего. Вот, и вопрос, почему это используется неэффективно? Почему туризм не является основным донором в бюджет страны, как это происходит во всех цивилизованных странах Европы и мира? Наверное, это больше вопрос такой риторический.

Я, являюсь заместителем главой комитета Верховной Рады Украины по вопросам семьи, молодежной политики и спорта. Анна Анатольевна уже упомянула о том, что я как раз об этом хотел сказать, упомянула о том, что из названия нашего комитета было удалено слово "туризм", но мы работаем над тем, чтобы вернуть опять это слово. Вот и в соответствии с этим я готов брать на себя инициативу по созданию необходимых проектов нормативно-правовых актов, что касается создания вот такого положительного имиджа и продвижения туризма в Украине. Один среди моих помощников, помощников-

консультантов есть глава федерации работодателей Украины в сфере туризма, я хочу представить вот, Татьяна Тимошенко. И поэтому я не понаслышке знаю, что такое по тех проблемах, которые существуют у сфере туризма.

Хочу рассказать несколько слов о том, какую работу я уже успел провести, работая в стенах Верховной Рады.

Первое. Из моих инициатив была, инициировал о том, чтобы оставить обязательный туристический сбор у местных бюджетах как один из источников наполнения и продвижения туристической отрасли.

На сегодняшний день я работаю над тем, мы работаем над тем, чтобы создать законопроект, который позволит использовать целевое назначение этого сбора в местных бюджетах, который будет направлен, опять-таки, на развитие туристической отрасли.

Также есть определенные планы о создании Национального туристического фонда, который будет являться комплексным источником для финансирования туристической отрасли. Одной из моих инициатив и законов, не законопроектов, а поправок, были поправки к Законопроекту 1578. Что касается льготного налогообложения по плате на землю, в том числе это касается заповедников, историко-культурных национальных парков, детских спортивных, курортных и оздоровительных учреждений Украины. То есть все это непосредственно связано с туризмом также.

Но, к сожалению, по техническим причинам некоторые мои предложения и правки не были внесены во второе чтение этого законопроекта. Но на сегодняшний день уже я провел ряд встреч. Есть договоренности о том, чтобы эти льготы были включены в поправки к изменению в Налоговый кодекс в ближайшее время.

Также на прошлой неделе на рассмотрение в парламент Верховного Совета Украины был внесен Закон 1065, что касается отмены сертификации услуг туризма. Опять-таки я выступил с инициативой, чтобы оставить эту

сертификацію як інструмент контролю і гарантій безпеки туристических услуг для жизни и здоровья потребителей до тех пор, пока не будет создан альтернативный механизм контроля таких услуг.

Також мною були подані пропозиції, що стосується Законопроекта 1580, знову-таки, який дерегулює, дерегулює фінанси в сфері туризму в тому числі. Я запропонував, щоб відклали, на час відклали, поки виключили ті положення, які стосуються туризму, поки не буде розроблена повна модель розвитку галузі, яка включала б інтереси всіх учасників туристическої сфери.

Моя помічниця Тетяна Тимошенко, вона більш детально в ході роботи круглого столу зупиниться на наших ініціативах, що стосується законопроектних ініціатив, які направлені на розвиток туристическої галузі, отже, я з своєї сторони хочу ще раз побажати роботі круглого столу продуктивною, конструктивною роботою і нагадати про те, що знову-таки я повністю готов брати на себе ініціативу по створенню цих документів, які будуть направлені на розвиток туристическої галузі в Україні. Спасибі.

_____. Хто був ініціатором, щоб зняти з комітету питання туризму? Назвіть хоч прізвища, щоб всі знали.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу сказати, що у предметах віданнях залишилося, але наша логіка в тому: ми не можемо сказати на сьогодні, як це сталося, така прикраса, що були створені робочі групи, які обговорювали комітети ще на початку Верховної Ради восьмого скликання. Ми не знаємо, з голосу хто таку пропозицію подав, але, знаєте, чому ми боремося... Фактично багато хто каже:

"Ну, у вас же в предметах відання залишилося". Але ми розуміємо: якщо вже вітають ідеї серед народних депутатів навіть з назви викреслити слово "туризм", то цього не треба залишати, тому що туризм скоро взагалі ніде-ніде не залишиться. І така тенденція є, і все правильно: нам треба зараз на пальцях починати деяким народним депутатам або урядовцям пояснювати, що туризм потрібний, хоча, здається, серед нас, ви бачите, скільки людей прийшло, що ми розуміємо нагальність цієї галузі. На жаль, не всі ще розуміють, і ми знову маємо доводити, доводити і не допускати навіть, щоб з назви комітету зникло слово "туризм". Ми не знаємо, може, Микола Володимирович знає.

ТОМЕНКО М.В. Ну, в нас була спеціальна... Я був в цій коаліційній групі, а точніше, підготовчій групі, коли предметами відання займалися. Там я не був – це група номер 2, яка займалася предметами відання. Ну, там була така ідеологія, що скоротити всі назви комітету із міркувань чисто формальних. От хтось придумав, чи з юристів, що в діловодстві, у всьому, що буде легше використовувати. І почали всі, народ, продумувати, як це скоротити. І от скоротили. Тобто, як Анна Анатоліївна говорила, логіка була така: предмети відання ми залишили і так далі.

Я вважаю, що в принципі треба боротися за це щоденно. Але все-таки, ну моя пропозиція, що вдень і вночі треба боротися все-таки за гроші і стратегію, а не за це слово в назві комітеті. Тому що якщо ми рік не поборомо це слово, а виб'ємо повернення центрального органу і гроші – це буде нашою більшою перемогою. Щоб просто, щоб ми все своє життя не поклали на відновлення цього слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ТОМЕНКО М.В. Ну, ще треба проголосувати, да.

(Загальна дискусія)

_____. Шановні колеги, давайте працювати, а не хвалити один одного. Скільки це можна слухати вже?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні, у нас ще є два народних депутати України, які вийшли з ініціативою також приєднатися до нашого круглого столу, пан Сергій Кіраль, "Об'єднання "Самопоміч". Вам слово.

КІРАЛЬ С.І. Дякую, Анна Анатоліївна, за можливість взяти участь в цьому круглому столі і виступити.

Я представляю тут Комітет промислової політики та підприємництва, заступник голови комітету. І теж таким вже недавнім нашим, може першим кроком в напрямку підтримки, стимулювання або принаймні усунення можливих потенційних бар'єрів розвитку у розвитку цієї галузі, це все-таки була така консолідована позиція нашого комітету під час розгляду законопроекту так званого по дерегуляції 1580, якраз де пропонувалася дуже така комплексна стратегія чи підхід, власне, регулювати цю сферу з ліцензуванням туристичних якихось компаній в інших моментах. Тобто ми цей блок, мені здається, досить серйозно оптимізували.

Натомість я би хотів сказати, можливо, трішки про інше як людина зі Львова, а Львів, напевно, один з найбільших центрів притягання туристів, і я не говорю це з точки зору дискримінації інших міст, а, власне, з точки зору накопиченого досвіду. Мені здається, варто звертати в нашій роботі на два таких аспекти конкретних.

Перший – це, я думаю, що є величезний ресурс для розвитку туристичної галузі в самих гравців індустрії туризму. Це є і власники-оператори готельні, ресторатори, і туристичні компанії, і інші, інші підприємства. Тому, напевно, тут важливо й те, що ми побачили, власне, працюючи над розвитком туристичної привабливості Львова: підсилювати оце самоврядування в туристичній галузі через створення самоврядних організацій. Наприклад, у нас це "Туристичний альянс", от Левко Підлісецький – мій колега, який мав навіть честь очолювати його певний період часу, тому що там відбувається певна ротация... Ще тоді не будучи депутатом, а будучи фактично одним з тих гравців в туристичній галузі.

Тому що все-таки я вважаю, що не можна повністю покладатися на державу або на якісь державні інституції. Держава ніколи не була ефективним менеджером, і вона, напевно, може визначати якісь певні пріоритети, якусь політику і координувати, але, якщо ми вже сьогодні навіть в цьому такому тренді децентралізації, місцевого самоврядування приходимо до висновку, що держава як така не може повністю, будуючи централізованою, ефективно розвиватися, то, напевно, от в окремих галузях воно тим паче є актуальним. І це не тільки стосується туристичної галузі.

Тому ту прохання, я думаю, теж і наша спільна мала би бути робота, все-таки стимулювати, заохочувати через проведення якихось зустрічей, круглих столів, громадських обговорень цей бізнес гуртуватися, організовуватися, самостійно визначати спільно з нами стратегії розвитку, визначати пріоритети, цілі на той конкретний чи інший період і спільно, об'єднуючи ресурси, підтримувати ті чи інші ініціативи. Це дуже важливо. От для прикладу в березні, наскільки я знаю, планується в Берліні проведення однієї з найбільших туристичних виставок і ІТВ. Ми там брали участь завжди з підтримки фінансової наших німецьких колег, на жаль, цього року такої можливості немає. Давайте, я думаю, це міг би бути перший крок, поговоримо з Міністерством економічного розвитку, це невеликі гроші, щоб була представлена там Україна, через стенд України там можуть бути представлені

кілька українських міст навіть компаній. Я знаю, що деякі компанії вже там резервують площі. Це є дуже потужний серйозний ресурс промоції України на зовнішніх ринках, тому що там будуть всі якби постачальники туристичних продуктів і споживачі, так, туристичні оператори з різних країн, які можуть відповідним чином ініціюватися. Тобто це є один аспект, я думаю, який ми повинні враховувати в нашій роботі.

Другий аспект. Ми повинні все-таки розуміти туризм трошки в ширшому понятті. Одним з найбільших, важливих критеріїв успіху розвитку туристичної галузі – це є все-таки доступність, транспортна доступність, тобто це є інфраструктура. В нашій країні це є дуже конкретні речі – це є Договір про вільне небо. Чому Договір про вільне небо? Тому що це лоукости. Чому лоукости? Тому що це є найбільший потік туристів. Це є розвиток автомобільних і залізничних магістралей. Ну як можна розвивати країну, коли в нас на західних наших кордонах з нашим найбільшим цільовим партнером на сьогоднішній день не існує жодного нормального, ефективного залізничного сполучення. Чому не існує, ну, є ініціативи, є проекти, зокрема, можливо, ви чули про такі проекти як "Євроколія", "Будівництво вузької колії європейського стандарту". Ми маємо цю різницю стандартів. Але, мені здається, тут більше все-таки потрібно, не знаю, розкручувати чи розтеплювати позицію "Укрзалізниці" в цьому плані, щоб якраз от на наших західних кордонах розбудовувати цю інфраструктуру, тому що згідно досліджень 70-80 відсотків європейців подорожують залізничним транспортом, не авіа чи автомобілями, а власне залізничним транспортом. Тому також, я думаю, це наша мала бути спільна робота, особливо по "відкритому небу", де є багато питань з нашими європейськими колегами в першу чергу, по розвитку залізничної інфраструктури, автомобільних доріг, по вирішенню цих проблем, які сьогодні ми маємо на митниці, та коли там черги годинами і немає якихось там окремих коридорів для залучення туристів до України. Тому що без транспортної інфраструктури, без доступності ми, звичайно, нам буде дуже важко. Особливо я говорю про такий піднапрямок туризму як "індустрія ділової гостинності". Це залучення так званих ділових туристів з організацією в

Україні якраз якогось конференц-туризму, який сьогодні є в тренді, і де ми, до речі, маємо дуже великі шанси. Тому що згідно тих же самих досліджень якраз Східна Європа сьогодні, Будапешт і інші міста є в тренді, сюди хочуть їздити, це щось нове. Якщо є доступність, звичайно вирішення питання з безпекою, тоді це є все-таки дуже велика перспектива. Тому що це в 3-4 рази більше коштів залишається тоді в країні ніж порівняно із звичайним культурним туризмом.

От такі, можливо, дві тези я б хотів озвучити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій.

А зараз хочу надати слово Левку Підлісецькому, це також "Об'єднання "Самопоміч", народний депутат України, про досвід і про бачення розвитку туризму в Україні.

ПІДЛІСЕЦЬКИЙ Л.Т. Я коротесенько, буквально одну хвилину. Я так на правах репліки, оскільки мене Сергій згадав. Дійсно, я мав щастя долучитися до створення професійної організації, де об'єдналися стейкхолдери туризму, це і готелі, і ресторатори, і туристичні компанії у Львові. І це був Львівський Туристичний Альянс, де ротація керівника кожного року, тобто я один рік був президентом. І ми мали дуже успішний досвід співпраці з владою, зокрема з містом щодо популяризації туризму. І, в принципі, приклад Львова показує, що це є дуже правильна тенденція, коли об'єднуються всі учасники в одну організацію і співпрацюють з владою: чи це місто, чи це є уряд. Зокрема, те, що сказав Сергій, ми приймали участь в ІТВ, і наші стенди, якщо пам'ятаєте, в минулі роки входили в десятку кращих стендів в Україні. Ну це, звичайно, завдяки коштам німецьких..., німецьких колег. Але це однозначно говорить про те, що популяризація туризму дійсно потрібна. Чому? Я вам скажу просто цікаву статистику за минулий рік, я аналізував. З червня почався великий ріст

туризму до Львова. Про що це говорить? Одне, але це туристи тільки українські, внутрішні: внутрішні туристи знають, що Львів – безпечне місто, тому вони їдуть до Львова. Зовнішній туризм повністю вмер у Львові, тобто зовнішній туризм не знає, що Україна безпечна країна для туризму, ну і Львів, зокрема, також, оскільки вони мають тільки потік інформації про війну, вони не мають іншого потоку інформації.

Я вже виходив із ініціативою, і ми робили і запити, і звернення від міського голови Львова, і від Львівського туристичного альянсу на Міністерство закордонних справ, щоб Міністерство закордонних справ працювало над донесенням інформації, що військовими діями в Україні покрита тільки частина території, інша частина є в міру безпечна чи безпечна. І тоді питання просто правоохоронних органів забезпечити безпеку тих туристів, які, дай Бог, приїдуть. І донесення тої інформації – це дуже цікаво, - є дуже важливо.

Тому я би сказав в додачу до того, що сказав Сергій, дві дуже важливі речі – це є донесення інформації про безпеку країни для іноземного туриста і також, звичайно, підтримка державою професійних організацій, які об'єднують стейкхолдерів туризму. Бо тільки зовнішні партнери легше спілкуються не з одною компанією, а з об'єднанням. Воно представляє всіх. І коли всі члени об'єднання розуміють, що немає чого воювати за пиріг, а треба поріг ростити і тоді відповідно різати, то твій сектор буде більший. Тоді, тільки тоді це приносить успіху для, для туризму в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. А зараз у нас є презентація громадськості і у нас присутній дуже потужний громадський сектор і реанімаційний пакет реформ, на базі якого вже створена робоча група з напрацювань по туризму. До речі про ці поправки, які казали щодо того, щоб залишити туристичний збір, я вважаю, саме першою перемогою реанімаційного пакету реформ, тому що цю

пропозицію саме вони підготували і потім вона пройшла, я її подала. Тому давайте, хто буде робити презентацію, мабуть...

ТИМОШЕНКО Т. Я коротко. Доброго дня. Мене звать Тетяна Тимошенко, я представляю Всеукраїнську федерацію роботодавців у сфері туризму і є учасником платформи з напрацювань проектів реформ у сфері туризму на майданчику реанімаційного пакету реформ. Я хотіла зазначити, що ми працюємо комплексно, да. розробляємо комплексну модель розвитку туризму і в цю комплексну модель входять 3 напрямки. Працюємо над системою управління галузі туризму, на всіх рівнях, там, державному, місцевому.

Друге. Це механізм фінансування галузі. Є у нас певні пропозиції альтернативного, альтернативних джерел фінансування галузі для того, щоб держава і урядовці не боялися цього страшного слова "виділення коштів з бюджету".

І третє. Це пакет законопроектних ініціатив. Це третій блок питань, над яким теж працюємо. І, з вашого дозволу, я передаю слово для презентації перших двох блоків своїм колегам і на третьому блоці зупинюся я більш детальніше. Дякую.

БЕБЕНКО П. Добрий день, шановні учасники. Мене звати Павло Бебенко, я координатор нашої ініціативної групи з реформування туристичної галузі, яку ми створили на базі реанімаційного пакету реформ. Вже активно працюємо, до нас залучаються різні асоціації і хтось ще тільки сьогодні дізнався про нас, то долучайтесь, ми завжди раді і конструктивним пропозиціям. Але на даний момент хотіли, так, невеличку презентацію нашу показати про оті напрацювання і той напрямок, в якому ми рухаємося в плані реформування туристичної галузі. Якщо можна, так, просто буду трохи казати,

я не буду довго зупинятися просто всі ми розуміємо, що туризм – це комплексна галузь, яка включає різні напрямки, різні об'єкти, різні напрямки роботи і типи, види. Тобто всі ми тут розуміємо цей напрямок, тому далі давайте.

Тут є декілька таких пропозицій просто скільки заробляють інші країни, наприклад, за розміром територій і за площею території? Якщо ми бачимо, то Україна на найнижчих позиціях порівняно з країнами за таким же розміром у Європі, а отримуємо прибутку набагато менше. І це те над чим треба працювати маючи такий потенціал культурний, рекреаційний в державі.

Так само є порівняння за кількістю населення, так само не нашу користь порівняння, бо ми пасемо заднього, скажімо так.

Далі. Так є порівняння, якщо дбати взагалі про туристичні ресурси, пару цифр таких загальних просто, що скільки ми маємо чого у нашій країні.

І далі ми працювали над...

Давай далі. Просто так, щоб ще раз зазначити, що таке туризм? Є певний такий принцип, як міжнародна туристична всесвітня туристична організація, дає, бо це є, що дає вкладення інвестиції в туризм, що він дає для робочих місць, для малого та середнього бізнесу. І головна наша теза ... підходимо до нашої роботи, що кожний турист це є потенційний інвестор в економіку держави.

Кожен долар, він там... кожен там євро, витрачений в країні, дає в іншій сфері до семи доларів різні суміжні галузі економіки. І це – робочі місця.

І просто такі три тези головні, тобто що це – найбільша в світі галузь економіки за кількістю створення місць для малого та середнього бізнесу, те, що зараз нам край потрібно, і це може стати саме поштовхом до розвитку, динамічного розвитку економіки в Україні.

Взагалі за всіма статистичними даними інвестиції в туристичну галузь мають найменший період окупності, тобто в неї найбільш привабливі в певних... в проектах.

І третє, що це створення привабливого та конкурентного іміджу країни, це є і запорука саме залучення інвестицій в державу, в галузь, і взагалі в інші сфери. Бо гарний імідж дає позитивний результат.

Яка? Вже тут тези звучали певні в цьому напрямку. Але так, щоб ми структурували. Тобто наразі відсутня взагалі система державного управління галуззю туризму. За нашим переконання глибоким помилково було ліквідовано Державне агентство з питань туризму та курортів, бо воно не дублювало контролюючих функцій і воно виконувало саме роль єдиного органу координаційного з питань реалізації туристичної політики. Ефективно чи ні – це вже інше питання, але такий орган потрібен.

Друге питання головне, що на даний момент, щодо ефективності, це те, що відсутній ефективний менеджмент в туристичній галузі на державному рівні, скажемо так.

Також третім аспектом є недосконала нормативно-правова база. Це невідповідність сучасним вимогам Закону "Про туризм", який потребує повного оновлення. Так само це недосконалість положень Податкового кодексу в частині певних привілеїв та оподаткування різних галузей там готельного господарства і так далі.

Четвертий, найголовніший, це відсутність комплексного і стратегічного бачення у держави розвитку галузі спільно з представниками бізнесу, скажемо так. Бо немає ні стратегії, немає ні стратегії туристичної. І тому туризм не планується. Тобто по логіці має бути на пару років наперед визначатися певні цільові ринки, певні напрямки, куди рухатися. І саме тому це потрібно робити. Тоді буде розуміння логіки, як ми степ бай степ йдемо до якоїсь мети.

І третій цей, відсутній для галузі, - загалом це механізм ефективного залучення інвестицій в галузь. Це так само питання певних пакетів привілеїв для інвесторів, які в світі використовуються дуже часто. І це є загальносвітовий досвід, коли інвесторам для туристичних проєктів є певні привілеї або, там, оподаткування, зміна мит і так далі.

І от загалом я просто пару слів про нашу, як ми напрацювали модель певну нашу, як ми бачимо державне управління галуззю в туризмі, наша група на даний момент. Тобто ми знову ж таки боремося спільно з усіма і стоїмо на тій тезі, що потрібно відновлення центрального органу виконавчої влади, але з певною зміною його функціоналу відповідно до сучасних вимог та тенденцій. Він має бути координуючим органом реалізації туристичної політики. Та найголовніше – це, ну, певним чином виконувати представницькі функції держави, тобто це вести переговори з міжнародними партнерами, з міжнародними організаціями, на міждержавному рівні, тобто бути таким провідником туристичної політики держави на міжнародному ринку, чи міжнародному полі.

Друга частина, найголовніша, скажімо так, структура цієї стратегії має стати – це Національна туристична рада, або, як іноді називають, туризм-борд, за світовими тезами. Це має бути реально ключовою структурою, входити до неї мають представники бізнесу. За світовою практикою це десь дві третини до таких органів входять представники різних бізнес-асоціацій та гравців ринку і десь там третина – це складають представники від державних органів, регіональних управлінь тощо. І цей орган має саме зайнятися розробкою стратегії, концепції розвитку, маркетингові стратегії туристичної держави, тобто спільно з ринком. Це саме та є консолідація на державному рівні, скажімо так, яка має визначити чіткий напрям розвитку туризму взагалі в державі, і щоб ринок сказав, що потрібно, разом з державою, з державними органами домовились про той напрямок, куди ми рухаємось.

Ну, і третій аспект, це для правильної актуалізації законодавства, аналізу нормативно-правових актів, це є питання створення Експертної ради при нашому профільному комітеті. Я сподіваюсь, що це вже питання практично вирішене. Бо Експертну раду, думаю, маємо після цього круглого столу в проекті резолюції створити в таку як би і почати працювати.

Тобто я не буду далі там детально зупинятися на функціональній частині. Я думаю, що зараз передам слово в частині питання саме як ми бачимо джерела фінансування колезі Олексію Євченку. І він більш детально зупиниться на питанні, як ми бачимо наповнення, щоб це не було просто проїдання державних коштів, а реальний механізм сучасний.

_____. Доброго дня, колеги! Я хочу, по-перше, подякувати тим людям, завдяки яким ця зустріч сьогодні відбувається. Це Романовій Анні, це Тимошенко Тетяні і це Когут Наталії, які відкликнулися на нашу ініціативу і змогли ініціювати цю зустріч. І те, що на сьогоднішній день є таке представництво на цьому круглому столі, дає певну надію, що туризм в найближчий час буде відроджуватися і на державному рівні, і в загалі в Україні.

Ми хотіли вам запропонувати обговорити певні джерела фінансування. Тому що мені дуже сподобалась промова пана Томенка. І його слова про те, що влада змінюється, а Мінфін залишається, ми розуміємо, що на сьогоднішній день для того, щоб туризм відродився і, увага, на державному рівні до туризму була приділена найбільша, ми маємо справитися з двома острахами.

Перший острах. Це те, що нова структура державницька, вона потягне з бюджету багато коштів. А їх на сьогоднішній день немає. Тому що бюджетний процес, ми всі бачили, як він проходить.

І другий острах. Це те, що нова структура стане регулятивним монстром. А у нас зараз всі процеси в країні направлені на дерегуляцію. Тому ті джерела фінансування, які ми зараз пропонуємо для обговорення, для ринку і для як

ініціативи на Експертній раді і на урядовій раді, якщо вона виникне завдяки пану Томенко. Це наступні.

Перше. Це встановлення вивізного збору для всіх подорожуючих за кордон. Ми обговорювали цю ініціативу і, наприклад, пан Новіковський Олександр з АЛТУ запропонував те, щоб ми могли брати, наприклад, один долар з кожного квитка, який купується нашими туристами при виїзді за кордон чи нашими громадянами при виїзді за кордон. По статистиці тільки за 2014 рік було куплено більше ніж 2 мільйони авіаційних квитків, тобто сума в 2 мільйона доларів буде більш ніж достатньою для того, щоб розвивати ті первинні ініціативи, які ми зараз пропонуємо для ринку. Я не кажу вже про квитки залізничні і тому інше. Тобто це абсолютно нормально, це не буде тягарем для бюджету, це не буде, не викличе яких-небудь заворушень серед ринку. Тобто це буде теж саме як туристичний збір, який збирається зараз готелів 1 відсоток, тільки буде накладатися на квитки. Це перше.

Друге. Забезпечення ресурсами для розвитку місцевого туризму в регіонах. Це те, про що вже було декілька разів сказано на цьому круглому столі, що у нас залишається 1 відсоток туристичного збору завдяки зусиллям тієї групи, яка його відстояла. І зараз наша задача переправити цей 1 відсоток у спеціальні фонди в місцевих бюджетах, щоб він витрачався виключно на розвиток місцевого туризму.

Третє. Це створення індустріального кластеру об'єктів розміщення державної форми власності та ефективного управління ними. Ми знаємо, що на сьогоднішній день держава, міністерства і відомства, володіє дуже багатьма готелями, санаторіями, профілакторіями. І ми знаємо, що вони на сьогоднішній день абсолютно неефективно керуються. Дуже багато з них показують збитковість навіть при тому, що вони сидять на адміністративних коштах. Ми знаємо, що готелі, які знаходяться, наприклад, в центрі Києва, – готель "Козацький", який належить до Міністерства оборони, готель "Дніпро", який належить до Державного управління справами Президента, "Україна" і інші, –

вони не працюють ефективно і вони не є взірцем гостинності і не є взірцем для туристів. І коли турист приїжджає і посиляється в цих готелях, він тільки з жахом звідси виїжджає і потім розповідає всім, що навіть в центрі міста не можна нормально жити. І це на сьогоднішній день дуже багато коштів, які також можуть підтримувати туристичну галузь.

На сьогоднішній день, наскільки я знаю, пан Яценюк Арсеній Петрович озвучував, що всі непрофільні активи, можливо, в майбутньому будуть продаватися. Якщо оцінювати зараз ті готелі, які знаходяться в державній власності, вони будуть коштувати нуль. Якщо їх продати зараз, то це буде нанесено державі мільйонні збитки, а вони можуть працювати на розвиток туристичної галузі.

Четверте. Це отримання технічної допомоги та грантової підтримки від Єврокомісії, міжнародних організацій та фондаций. У нас була розмова з паном Мельником і з, я не бачу її зараз, Валентиною, да. в Державному агентстві з туризму і курортів. В минулому році Єврокомісією було виділено 2 мільйони доларів на підтримку туристичної галузі в Україні. Але бенефіціаром цих грошей було Державне агентство з туризму і курортів. Як тільки його ліквідували, ці гроші відмінили. У нас є можливість стовідсоткова ці гроші повернути як тільки-но ми створимо державний центральний орган виконавчої влади, який буде опікуватися туризмом. І це знову не покладе ніяких додаткових навантажень на бюджет.

І останнє. Це проведення роботи щодо злочинів інвестицій у проекту розбудови туристичної інфраструктури. Це те, про що казав пан Кіраль. Я повністю з вами згоден і, я думаю, що це потрібно вести просто системну роботу з Міністерством інфраструктури. Ми сподіваємося, що зараз з'явиться у нас новий очільник "Укрзалізниці" на днях. Цим займається, наскільки я знаю, і взагалі я знаю позицію міністра пана Пивоварського про те, що він повністю підтримує наші ініціативи і він буде спрямовувати свої зусилля на розвиток і інфраструктури, яка підтримує туризм і взагалі туризм. Я дякую вам, шановні

колеги, і я дуже сподіваюся, що ми будемо зустрічатися частіше в колективі такому односторонньому для того, щоб переконати наші державні структури про важливість існування туризму в державі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще один блок наших напрацювань стосується пакету законопроектних ініціатив.

На сьогодні є в тій чи іншій ступені напрацьовані законопроекти або концепції цих законопроектів. Я б хотіла зупинитися на чотирьох таких основних підгрупах.

Стратегічний напрямок, як уже зазначалося це національно-туристична стратегія і маркетингова стратегія, як обов'язкова складова цієї стратегії. Тобто ми повинні перейти до усвідомлення того, що ми повинні сформувати національний туристичний продукт і вміти його просувати. Це перше.

І друге в цьому напрямку, це нова редакція Закону України "Про туризм" про що вже знову ж таки говорили.

Тому що деякі поняття, які існують в сучасному туризмі, на жаль, відсутні по об'єктивних причинах у цьому законі.

Далі – фінансовий напрямок, як Олексій зазначав, це спрямування коштів, які акумулюються за рахунок туристичного збору в місцевих бюджетах до цільових фондів.

Тобто ми зараз розробляємо, вже є напрацювання і ми готові починати з цим працювати. Створення цільових фондів у місцевих бюджетах для того, щоб кошти, які акумулюються за рахунок цього збору не йшли в загальний фонд місцевого бюджету і там просто втрачалися. Так розпилювалися, а витрачалися суто на просування місцевого регіонального туристичного продукту.

І друга ініціатива – це створення національного туристичного фонду, є теж напрацювання, є така ідея, яка має бути комплексним джерелом фінансування галузі і поєднувати в себе всі ті складові фінансування галузі, які вже зазначав Олексій.

Далі. Третій напрямок. Це податкові стимули розробка змін до Податкового кодексу щодо проміжної ставки ПДВ для об'єктів розміщення, які надають туристичну послугу для не резидентів. Тобто це послуга на експорт.

Існує практика у світі це не ми вигадуємо – понижена ставка ПДВ на послуги для в'їзної, скажімо так, це експертна послуга – це в'їзний туризм.

Податкові стимули для інвестування коштів в об'єкти туристичної інфраструктури. Знову ж таки обговорювали зональну комплексну забудову території і комплексні стимули, скажімо, податкові стимули для інвесторів: це і звільнення від податку на прибуток на певний період; це і звільнення від ПДВ на ввезення необхідного обладнання для розбудови готельних комплексів, розважальних комплексів і таке інше; це і скасування певних мит. Тобто це такий комплекс податкових стимулів для потенційного інвестора. Це теж світова практика, нічого не вигадуємо.

І наступний такий блок законопроектних ініціатив – це регіональний розвиток. Це створення територій максимального сприяння розвитку туризму, комплексні пропозиції для зональної туристичної розбудови територій. Мова іде... Можливо, буде змінюватися робоча назва "про спеціальний режим інвестиційної діяльності у сфері туризму, готельного господарства і курортів". Є теж напрацювання. Ми починали це робити з Міністерством економіки. В тому чи іншому ступені ці законопроекти вже готові до обговорення.

Тому є конкретна пропозиція – створити при Комітеті з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму експертну раду і в рамках роботи цієї

Експертної ради з питань розвитку туризму створити робочу групу по відпрацюванню і доопрацюванню цих законопроектів. Дякую.

І тепер я хотіла б ще передати слово колезі з... Трошки, да, розкажете про регіональний розвиток туризму. Дякую.

_____ в необходимости развития этой индустрии, я хочу сказать вот еще о чем. В Соглашении между ЕС и Украиной в 399 и 400 статьях четко прописано, как они, Евросоюз, видят наше развитие с их участием. И там очень внятно написано: розвиток сільських територій. Поэтому если мы в своих очень правильных намерениях не будем обращать внимание на региональное развитие, у нас не получится ничего.

Первый пример. Мы хотим разработать концепцию развития туристическо-курортной отрасли Украины. А скажите, кто из нас может похвастаться, что он знает истинную картину состояния дел в одной из областей? Никто. Даже не будем об этом говорить. До тех пор, мы на уровне областей не создадим условия существующие уже в управлениях, отделах, может быть, там департаментах по курортам и туризму, а они обычно пристегнуты к инвестиционной деятельности, я знаю одну область, где пристегнуто к экологии развитие там химическим каким-то процессам, у нас не получится ничего.

Поэтому первое, что я предлагаю, это на ближайшее время под инициативой нашего подкомитета, который возглавляет Анна Анатольевна, собрать рабочую группу с участием членов комитетов по госуправлению, административно-территориальной реформе и региональному развитию с тем, чтобы рассмотреть внимательно возможность регионального развития территорий по пунктам.

Первое. Подготовку специалистов в этих областных государственных администрациях, а там только остались люди, которые в состоянии подготовить

нам информацию по запрошенной формуле. Не сделав это, мы вообще говорим ни о чем.

Второе. С учетом того, что вот сейчас прозвучало от Томенка, который ушел на то совещание, на которое должен был уйти, процедура создания центрального органа исполнительной власти, она растянется еще не на 4-6 недель, как нам в прошлый раз говорил министр экономики, а, думаю, больше. И в это время, Анна Анатольевна, этот весь промежуток, это может быть и 3, и 4 месяца, основную информационную, условно говоря, диспетчерскую функцию, наверное, нужно будет вам взять на себя. Иначе мы потеряем все инициативы.

Поэтому у меня предложение буквально следующего свойства. Мы с июня месяца работаем над большим проектом в Херсонской, Одесской, Николаевской областях, который называется "Комплексное использование курортно-туристического потенциала причерноморских областей Украины. У нас есть определенная наработка, которая позволяет уже на том заседании, о котором я прошу, чтобы прошло с участием комитетов регионального развития или представителей и Госуправления административно-территориальных реформ, рассмотреть наши наработки.

Потому что время идет, сезон впереди. Если у нас не будет хоть какой-то истории успеха хоть где-то, у нас будет в очередной раз тыканье тех людей, которые не верят в наши рассказы, мы должны к лету показать в определенных, пусть не по всей Украине, регионах историю успеха, было так, стало лучше. Это что касается Южных областей, где мы уже начали работать. Хуже, безусловно, обстоит дело в организационном формате с теми областями, которые обладают туристическими рекреационным потенциалом, но там не делается ничего.

Например, по нашим оценкам это Житомирская, Черниговская, Кировоградские области, мы готовы выехать и в эти области провести

предварительный анализ наличия возможных специалистов, которые могут сотрудничать с нами и двигаться дальше.

В этом формате, безусловным, и очень важным моментом будет использование тех специалистов, которые занимаются, там в каждой области есть вуз, в котором хоть какой-то факультет по туризму есть. У нас есть, безусловные, лидеры, которые занимаются подготовкой специалистов.

Мы, наверное, вторым моментом, я предлагаю, в повестке дня комитеты это продумать мероприятия по проведению хорошей научной практической конференции о том, каким образом нужно готовить кадры в областях, что для этого нужно и какими ресурсами мы обладаем? Вот в принципе, все спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

А зараз я думаю, що ми перейдемо до виступів по бажанню до питань, до пропозицій.

Перша рука була, давайте.

_____. Я стою тут у виступаючих Бойчев Мирослав Михайлович, голова комітету українська федерація забезпечення, голова правління Європейське туристичне страхування.

Значить зі мною тут присутні від ліги страхових організацій Кім Галина Григорівна, ми представляємо страховий ринок, де страхова є як ви розумієте, частина досить важлива в туристичному продукті для наших споживачів.

Моє враження від нашої зустрічі попередньої і мої побажання і пропозиції конкретно будуть дуже короткі.

Значить протягом п'яти років ми в цих стінах обговорюємо цю тему слово "турист" забирається, слово "турист" відкидається вноситься, поновлюється.

На жаль, наші туристи – тисячу туристів на сьогоднішній день у цей момент за кордоном ждуть, коли їх викинуть з готелю чи повернуть додому і чи повернуть гроші тим, які заплатила, а ще не поїхали. Я маю мова йде про клієнтів, туристів Я думаю, що зараз це якраз, скажемо так, було б щастя, да, нещастя допомгло. Актуальність нашої теми і ми побачимо наслідки дій ще на найближчий час досить великі і досить масштабні, які ми собі навіть, ну, не уявляємо.

П'ять років в цих стінах ми обговорюємо як забезпечити нашого споживача, нашого громадянина тим, щоб він був безпечний в тій частині, що, поїхавши чи, його повернуть обов'язково додому. Ну, але нами відпрацьовано разом з на протязі 5 років чітка дія забезпечення туристів страховим продуктом, вивчивши досвід Європейського Союзу. Ми на протязі 5 років разом з європейськими страховими компаніями довели і підготували зміни до законопроекту про, в частині туризму, про фінансові гарантії та страхування туристів.

Ми на протязі 5 років зверталися до всіх провладних законодавчих органів зробити це, внести ці зміни. Але всі ці засідання, вони, минулі були трошки може би більше російською мовою і більше спрямовані на східний регіон. Зараз я бачу, що тут йдуть трохи, більш українською мовою, але мова ролі не грає, але більш спрямована на західний регіон. Давайте повернемося обличчям до туриста, до споживача. І перші пропозиції, що мені сподобалась дорожня карта, є раціональне зерно, над яким ми готові працювати разом з, з страховим ринком, готові вносити свої пропозиції. Але, що мене тривожить, найперший крок, який пропонує дорожня карта – це збір по одному долару з туриста. Самий простий шлях – зібрати гроші з туристів з громадян.

_____ . Це ж

_____ . Це саме... Я, я говорю про страховий ринок, про цю я не говорю, я є представник страхового ринку, я ще раз говорю, я противник, я противник цього, щоб зібрати гроші. Перше. Давайте введемо туризм з тіні. Половина туризму працює в тіні. Якщо ви побачили, жодна туристична організація не публікує скільки туристів вони відправили, а відповідь дуже проста – половина кеш, половина по безналу. Для того, щоб почати, де взяти гроші давайте на законодавчій базі зробимо податкові норми такі, що туризму не буде вигідно працювати в тіні. Ми в страховому ринку, я можу декілька, відсотків 80 сказати, що ми цього добилися. Давайте разом доб'ємося з туристичним, всіма нашими, щоб вивести туризм в ціні.

І на закінчення, не буду довго. Ми готові надати вам конкретні пропозиції, конкретні рекомендації, як це робиться на Заході, як це робиться в Європейському Союзі. Ми відкриті, ми завжди прийдемо працювати. І можете повірити, у нас досить серйозні наробки.

_____ . А як це може робитися в Україні, ви можете?

_____ . Да, ми запропонували... Мова іде в основному про фінгарантії забезпечення туристів, які виїжджають.

_____ . *(Не чути)*

_____ . Можемо. У нас є всі готові схеми і пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Мирослав Михайлович.

Я думаю, що якраз ситуація з туроператором, що зараз збанкрутів, "News Trevel", якраз наочно показує, що держава не має абстрагуватися від туристичної сфери. І казати про те, що нащо туризм регулювати, він там буде розвиватися сам собою, не можна так казати.

Хто ще хоче? Давайте.

НОВІКОВСЬКИЙ О. Доброго дня. Олександр Новіковський, Асоціація лідерів турбізнесу України. Я багато часу не заберу.

Стосовно того коментаря, який був стосовно збору 1 долар або 1 євро, це Асоціація... Реанімаційний пакет реформ, а наша пропозиція просто була висловлена як варіант, який ми розглядали в 2007-2008 році, яким чином наповнити з власною ініціативою деякий фонд, який би був спрямований на розвиток внутрішнього туризму. Будь ласка, не перекручуйте факти, не перекручуйте, не глузуйте над цим.

Друга частина. Пан достатньо багато сказав, щодо цього кабінету я стер не одну пару башмаків для того, щоб ходити на всі наради. Я втомився від цього.

Хочу сказати щодо конструктивних і деконструктивних речей, які були висловлені на цьому круглому столі. Перша частина, моє бачення, – держава має займатися лишень розвитком стратегічної програми щодо реклами держави і його потенціалу. Друга частина – маркетингова політика. Решта є бізнесом. Бізнес має бути саморегульованим. І життєвий яскравий, і кращого прикладу немає, це місто Львів. Який пан Кіраль сказав. Як розвивається саморегулююча організація. Не треба бізнесу ніяких інструментів дерегулювання. Бізнес сам себе відрегулює. Потрібен закон про

саморегулювання, в якому за прикладом Львова найпотужніша, найпотужніший для нас сьогодні рекламний майдан, яким чином потрібно розвивати Україну і її внутрішній потенціал туризму.

Іншого не існує. І решта в принципі цю ідею підтримує саме і міністр економіки, який на останньому засіданні сказав, що саморегулювання, це більша частина моделей, які пропонуються в Євросоюзі.

Я не хочу більше не критикувати, не казати щодо закону, який тут, пан Томенко, вибачте, що на жаль, що він пішов. Я хотів би йому в обличчя сказати, що той закон, який він підтримував, він навіть не читав. І той закон, який пропонується зараз, я перепрошую, пані Анно, той закон, який пропонується взяти за основу, був розгромлений тут в минулому році. Тому що він взагалі, ну, ви почитайте його, просто почитайте. Візьміть і прочитайте. Більша частина депутатів, яка підписалась під цим законом, навіть гадки не має, що там прописано. Нехай просто почитають перед тим, як підписуватись під якимось документом.

Ну, не буду більше казати. Але щодо конструктивного, деконструктивного, ви почули. Є модель, яка є у Львові. Будь ласка, перекладаймо на всі регіони, які є в нашій країні. І воно буде працювати, бо воно у Львові працює. І в різних містах буде працювати.

Бюджет. Який бюджет, пан Кіраль? Розкажіть, за який бюджет ви працюєте? Скажіть, будь ласка.

_____. Коротенько репліку. Ну, звичайно, давайте так. Ми, у нас же тут дискусія, так? Є, дійсно, приклад Львова. Я думаю, що ніхто не буде заперечувати, що він є. Ну, він є.

ПЕТРОВА А. Я, короткая реплика. Но дело в том, что во Львове есть бюджет, который выделяется на місцевому, да, ривни, Например, на примере львовского "конвеншн бюро" мы знаем, что это орган, созданный как бы сверху вниз, да? А киевское "конвеншн бюро", к примеру, я Анна Петрова, представляю "Деловой туризм". Не представилась.

Мы инициативы рынка, создали как раз "Киев конвеншн бюро" и будем работать на самоокупаемости. И как раз этот момент финансирования, который Алексей Евченко сегодня поднимал, он показывает механизм, как сдвинуться с "мертвой точки" без государственных денег. Потому что мы понимаем, что быстро нам их никто не даст.

Спасибо.

МАТВИЄНКО А.Т. Одну хвилиночку. Щодо Львова, раз ми почали цю дискусію. Я хотів би звернути вашу увагу...

Вибачте! Матвієнко Анатолій Тихонович, директор Київського технікуму господарства, колишній працівник державної туристичної адміністрації, перший заступник голови.

Я хотів би звернути вашу увагу на один такий маленький нюанс, на який ніхто не звертає увагу, те, що стосується міста Львова. Мер у вас скільки років? Вісім. Так от я вам хочу сказати, що вісім років тому про Львов такого не можна було сказати. І я звертаю увагу на одну просту елементарну річ: в цій державі жодного разу жоден посадовець, який займав провідні посади, не звертав увагу на туризм. А у Львові мер, починаючи з перших днів свого перебування на посаді, відвідував як Державну туристичну адміністрацію, відвідував виставки, він підтримував все те, що робиться у місті.

Так, грошей небагато, так, є величезна ініціатива з боку приватного сектору і з боку бізнесу, але це мер ініціював. Якби у нас Президент відносився

таким самим чином або голова уряду до питань туризму, так було б простіше на рівні держави це питання вирішувати. І приклади історичні тут можна навести: якщо Мороко зібралось зробити у себе "туристичну Мекку", то султан чи король, хто він там у них, виступив і сказав, ввожу посаду віце-прем'єра, який керує всіма міністерствами і відомствами, і відповідає за питання туризму. Все, крапка! Подивіться, що відбувається з цим Мороко. От проста елементарна річ!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто я думаю, що Сергій Кіраль, який якраз працював у міській раді Львова, дещо знецінює послужний список. І якраз те, що зробив якраз на центральному рівні міська рада і керівництво Львова, тобто, не знецінюйте свою роботу, що ви проробили для того, щоб ми зараз приклад Львова ставили до всієї України. І якщо ми хочемо приклад Львова перенести в масштабах всієї України, то, звичайно, стратегічне бачення на всеукраїнському рівні, і якийсь там центральний орган виконавчої влади має бути. Тому що я можу підтвердити як людина, яка працювала в чернігівському міському самоврядуванні, якщо немає політичної волі і якщо Я просто дивилися там, те що робить міський голова Львова, і в нього є бачення, в нього... З самого початку, коли прийшов Андрій Садовий, наскільки я знаю, то інвестиції були. Це зараз вже на самоокупаємості, на самоокупності, це зараз вже бізнес каже, що ми самі себе розвиваємо. А з самого початку, 9 років тому я приїжджала у Львів, я не знала, де знайти хорошу кав'ярню, щоб попиту каву. Були такі жахливі готелі. Якби не пощастило Львову, я не хочу зараз там рекламувати щось чи ще, з міським головою, то чесно кажучи, могли б ви зараз бути... Так, є потенціал, але туристичний потенціал як у Львова, так є і у Чернігова, і у інших міст України. Але те, що зараз Львів ми ставимо, що давайте так робити там децентралізацію, давайте згадаємо, як було 9 років тому, чи взяли в руки Львівська міська адміністрація оцю стратегічну політику чи ні.

Пане Олександрє, до вашого виступу репліка. Ми не стаємо в антагонізм, ми не хочемо це централізувати. Так, ми хочемо врешті прийти до децентралізації. Але зараз якщо ми навіть цю політику національного брендингу, національної промоції, якщо ми зараз викреслимо, то не будуть займатися там місцеві адміністрації національним брендингом. Тому ми повністю з вами згодні, тобто деконструктиву якогось немає, ми всі тут разом розуміємо, що треба державну політику лише залишити на рівні національної промоції всієї України. Тому що якщо ми її децентралізуємо, то не буде там міська адміністрація якогось містечка займатися національним брендингом України. Ми маємо залишити державну координацію у сфері європейських стандартів, гармонізації всіх цих речей. Конвенція про "вільне небо", теж цим не будуть місцеві адміністрації займатися. Ось такі речі. Тут ми з вами повністю погоджуємося.

ГОЛУБАХА І.А. Можна я? Дякую.

Я хочу доповнити всіх попередніх виступаючих, по-перше, і розпочати з того, що почав Микола Володимирович...

А, Ігор Голубаха, Всеукраїнська асоціація туроператорів, президент компанії "Гамалія".

Розпочати з того, з чого почав Микола Володимирович, з того, що, на жаль, навіть він - людина, яка знаходиться вже більше 15 років у владі чи в опозиції постійно, не може запевнити державу займатися чи заставити державу, переконати її займатися туризмом. Чому.

По-перше, мабуть, тому, що на сьогоднішній день на 99,9 відсотків туристична галузь, це галузь приватного капіталу, яка приватний сектор, який, ну, нецікавий, скажімо так, для тих, хто приходить у владу з певними своїми інтересами.

По-друге. Тому, що, на жаль, до сьогоднішнього дня держава не навчилася рахувати доходи, які приносить туризм. І це я казав двом президентам, попередньому, правда, не казав, це я казав трьом головам Кабінету Міністрів. І ніхто не хоче цим займатися, нікому це не цікаво.

Саме тому у мене є дуже добра пропозиція. Якщо ми кажемо про якісь реформи, то давайте не називати в пакеті реформ, змінюючи назву долара з в'їзного на виїзний, що це буде поповнення бюджету. Саша, тут для тебе я кажу, що спочатку цей долар чи євро був вашою пропозицією 2007 року, що давайте з іноземців будемо брати по долару і за рахунок цього розвивати туризм.

_____

_____. Ні-ні, ну, Саша, я ж тебе не перебивав, ну, що ти кажеш? Ми пам'ятаємо всі тут. Зараз ми поміняли на друге. Ну, це не механізм поповнення бюджету. Давайте, якщо ми щось міняємо і реформуємо, то дійсно змінювати систему оподаткування галузі. Сприяти внутрішньому в'їзному туризму і обкладати нормальними, зрозумілими податками з обігу і виїзний туризм. Все. І нічого не треба буде видумувати. Не треба буде ламати коп'я, писати про якісь нульові податки ПДВ і все таке інше, те, чого, ну, вже люди 20 років добиваються, постійно з мусорної ями дістають ті папери, які вони написали. І знову кажуть, що, от, ми зробили новий закон, - дайте нам нульову ставку ПДВ.

Ну, не потрібно нікому в цій економіці нульова ставка ПДВ. Такі пільги ніхто не буде давати і не дасть. Треба просто-на-просто зробити нормальну систему оподаткування.

Якщо можна, я ще два слова буквально. Є дуже велика втрата у нас в галузі – це професійних стандартів. Чому? Тому що, дійсно, за цей період безладдя, який був десь, я вважаю, протягом семи-восьми останніх років в туризмі, коли туди приходили люди, щоб попіднімати хвилі і нічого не зробити, потім ховатися від ринку, на жаль, дуже багато втрачено саме професійних стандартів, стандартів професії, розпочинаючи від азів – це екскурсоводів, - і закінчуючи в тому числі і туроператорською діяльністю.

Ви розумієте, і всі ті пропозиції, які йшли від ринку ще чотири, п'ять років назад, коли ми пропонували те, щоб сьогодні не було навіть, не згадувалося би ім'я "Ньюз тревел", якщо би внесли наші пропозиції про те, що, якщо в склад засновників підприємства входять якісь офшорні компанії, то туроператор повинен надати кінцевого засновника цієї компанії; про те, що антидемпінгові, чи антиіндикативні ціни на туристичні пакети, на туристичні продукти. Все це прописано, все це є, і все це давно пропонувалося. На жаль, воно не приймається. З хлопцями ми скільки бодалися, і виробили вже, дійсно, дуже гарну пропозицію, яка влаштовує всіх учасників ринку, я маю на увазі туроператорів, розпочинаючи від головних – тих, хто провокує саме отакі речі, які відбулися з "Ньюз тревел", це туроператорів масового ринку, коли вони починають демпінгувати між собою і викликають такі речі, і закінчуючи навіть середніми туроператорами і маленькими туроператорами. Є пропозиції по ринку, головне – дійсно, давайте поєднуватися, і готові ми пропонувати рішення для прийому. Я зараз домовився з Миколою Володимировичем, що пропозиції ми будемо відправляти, в тому числі він визнав, що, дійсно, той старий закон – його просто підійшли і попросили підписати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Анатолійович.

Коротенька дуже репліка Олексія.

_____ . Коротка ремарка. Шановні, я хочу зробити акцент на тому, що казала Анна Романова, і на тому, що казав я. На сьогодні держава взагалі не виділяє ніяких коштів на туризм. Ми пропонували інструмент, завдяки якому буде наповнюватися спеціальний фонд, який буде використовуватися виключно на розвиток туризму. І якщо навіть на сьогодні створити умови, при яких весь бізнес туризму вийде з тіні, це не дасть відповідь на те, яким інструментом користуватися для того, щоб фінансувати ті ініціативи і ті потреби, які є на сьогоднішній день. Ми пропонуємо зараз той інструмент, який може бути зроблений дуже швидко, і на той проміжок часу, коли буде перехідний період від сьогоднішніх ініціатив до створення органу і до фінансування органу з бюджету, наша галузь може нормально працювати. Дякую.

МАТВІЄНКОВ. Я вибачаюсь, можна все ж таки поправити, раз дискусія? Знову ж таки представляюсь: Матвієнков.

Ви знаєте, мене дивує деяка позиція, і от те, що стосується податків. Ну чому ж ніхто не задасть собі питання: ну, от ввели туристичний збір, він в туристичній галузі, ми ж дискримінуємо суб'єкта туристичної діяльності. Чому у нас в туризмі є збір, навіть один відсоток, а в інших галузях немає? Ну навіщо це ми робимо?!

Ми зараз говоримо про те, що ми розвиваємо туризм – а вводимо податки: 1 долар, 1 євро, 1 відсоток туристичного збору. Це перше.

Ну скажіть мені, будь ласка, ну от ввели туристичний збір, зібрали. Хто знає, скільки зібрали і де використалася хоч одна гривня на розвиток туризму?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про це якраз казала Тетяна, що на сьогодні немає механізму, дійсно, погоджуємося, є проблема. І ми хочемо...

МАТВІЄНКОВ. І все пішло в загальну копилку. Так навіщо цей податок? Ну навіщо цей податок, поясніть мені, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумієте, це буде стимулювання для регіонів. Якщо ми введемо те, що туристичний збір буде витрачатися якраз на розвиток туристичної сфери в регіонах, то це буде мотивація.

Наприклад, я хочу привести приклад того самого Львова. У Львові збирають туристичного збору на рік на рівні півтора мільйона гривень. І вони саме – це вже ініціатива міського голови, що ці півтора мільйона гривень витрачаються саме на промоцію Львова. Ну, на всі заходи, які стосуються знову ж таки стимулювання туристичної діяльності. Якщо, наприклад, взяти таке місто середньостатистичний обласний центр як Чернігів там туристичного збору збирається 117 тисяч гривень.

Якщо ввести цей туристичний збір і як ми пропонуємо зробити, саме він має витрачати на розвиток туристичної галузі, то це буде звичайна мотивація, і стимулювання того, що ти маєш щось робити як міський голова, як там на рівні місцевого самоврядування для того, щоб залучати і збільшувати свої туристичні потоки. Нащо ми його залишили, тому що в умовах, коли туристична галузь взагалі на державному рівні і з державного бюджету не фінансується, то витрачати ще 27 мільйонів гривень, які в принципі платиться цей один відсоток. Хто? Платить турист. І це не такі великі гроші, якщо він посилився в готелі, і він заплатив 4 гривні, то це не велике навантаження це 4 гривні на людину. Але для міських громад це мотивація щось робити для того, щоб розвивати цю туристичну галузь.

_____Я хотів звернути вашу увагу лише на одну річ, логіка, яка є логіка? Ми хочемо щось розвивати – вводимо податок, навіть у таких відсотках. Це перше.

Можна все, що завгодно зробити. І це друге.

І друге питання, навіщо вводити податки мінімального розміру, якщо ми витрачаємо величезні кошти на їх адміністрування. Подивіться скільки сидить інспекторів для того, щоб зібрати ці кошти? Скільки звітів треба дати? Скільки паперу використати і так далі, і так далі.

_____ . Я вивчала це питання скільки коштів витрачається? І якщо залишили податок на паркувальний збір, то там таке саме адміністрування. Вони, я це питання вивчала, собівартість цього туристичного збору і вийшло так, що все одно його залишати обов'язково потрібно.

Тому що ми радилися з Асоціацією міст України, повірте, ми таких круглих столів щодо цього туристичного збору, і аргумент і контраргументи вивчали і в результаті аргументів було більше. Вивчали скільки коштів на адміністрування цього податку витрачається. Тобто повірте, що ми це питання вивчили детально.

А в мене от ще записи на слово, я хочу передати слово Володимирі Кириловичу Федорченку, ректору Київського університету туризму, економіки і права президенту Асоціації навчальних закладів України.

_____ . Дякую, Анна Анатоліївна.

Шановні друзі, так бути чи не бути туризму в Україні? Виникає проблема шекспірівська. Я написав статтю з цього приводу в "Голос України", не знаю, надрукують чи ні, але при нагоді, якщо появиться можливість, почитайте.

Створюємо і вигадуємо колесо, яке давно вже створено, чи велосипед. Є світова практика, яка себе чудово зарекомендувала. Тільки влада на першому етапі формування і становлення туристичної сфери в країні, тій чи іншій, може вирішити цю проблему. Інші потуги ні в одній країні наслідків не давали.

Приводжу дуже короткі приклади. Ще не закінчилася Друга світова війна, а Іспанія уже думала, як вийти з економічної катастрофи. Франко зібрав консультантів, визначили туризм, тільки туризм, у всіх його напрямках. Тоді він сказав класичну історичну фразу: "Хто образить туриста - той не патріот нації". І вся нація піднялася, і сьогодні ми маємо більше 60 мільйонів прийомів, знову ж таки, більше 60 мільярдів прибутків, надходжень.

Не дивуйтесь, військова людина де Голль, легендарна людина, у Франції – аналогічно. Він ввів другі категорії дій, але це я уже буду, можу трішки багатенько торкатися цих історичних екскурсів.

Сьогодні цікава йде дискусія, але вона носить, Анна Анатоліївна, фрагментальний характер. Майте на увазі, якщо ми оце поговоримо і не приймемо принципових рішень, нічого не буде. Треба вжити владу, і Верховна Рада як ніхто це може зробити. Кабінет Міністрів один із заступників віцепрем'єрів повинен неформально опікати туристську сферу, і особисто відповідати. Зверніть увагу, проходять виставки різного характеру і нікого від влади немає.

Парадокс відносно центрального органу, центральний орган повинен бути координатором в цих питаннях. Але цей орган повинен бути професіональний.

Можу сказати, от дев'ять реорганізацій, так дев'ять відбулося, це уявіть собі на хвилиночку за 23 роки дев'ять реорганізацій, це значить, рік – приймали, рік – передавали, це 18 років тільки оці маніпуляції.

Вдалий був варіант державна турадміністрація і більш-менш вдалий, але не дали проявити до кінця, це в структурі. Я в структурі це так, щоб зрозуміло було там трошки не так, Міністерство культури оце був період, мається на увазі, що спрямовує міністр. До цього питання треба негайно повернутися, у світі 160 приблизно державних, 160 країнах є державні органи виконавчої влади у сфері туризму. Так ось майте на увазі, 21 країна має формат, культура і туризм, а є, де туризм і культура і навпаки. Наслідки чудові не розшифрую, як когось цікавить підійдіть розповім ось.

Не треба знову ж таки щось вишукувати, ми зверталися неодноразово, Микола Володимирович, писав прем'єру, ми писали, громадські організації туристські звертались до Президента, до прем'єра туди й туди поганяли папірці, десь більш-менш погодилися і на цьому все завмерло.

Створити центральний орган виконавчої влади в структурі Міністерства культури, тим більше, віце-прем'єр він же міністр культури Кириленко дуже підтримує цю ініціативу, давайте скористаємося цим. Це перше.

Орган повинен бути професійний, на превеликий жаль, останній, про який ми говоримо, він ховався від нас, розумієте? Тяжко було з ними поспілкуватись. Тим більше, Міністерство інфраструктури практично пройти неможливо було, там особливі були умови. Професійний, авторитетний орган.

В Кабінеті Міністрів, теж нічого нового не говорю, весь світ так діє, повинний бути міжвідомча рада. Чому. Тому що не може самий авторитетний центральний орган впливати мінімум на 40 міністерств і відомств, які охоплюються сферою туристичної діяльності.

Ми - члени ВТО 18 років! Між іншим, багато хто із владних структур і минулої влади лише на кінці їх каденції дізналися про те, що ми в ВТО. Це

могутня організація, 154 країни світу! Чого б, Анно Анатоліївно, не організувати Парламентські слухання з проблем туризму за участю ВТО? Це підняло б авторитет в світі, раз. Це підняло б авторитет в країні і перед владними структурами в нашій державі.

Крім того, чому не поставити, (18 років члени ВТО), чому не поставити питання провести засідання Генеральної асамблеї ВТО в Києві? В цей тяжкий час це дуже престижно. З'являться представники, ще раз повторюю, більше ніж 150 країн світу. Пропозицій можна вносити багато. І вони реальні, і є.

Дивіться, шановні друзі, тільки одну коротеньку деталь. Ви не витримували регламент, та що вибачте. Не витримували. Державна програма розвитку туризму. В Україні було дві програми. Одна до 2005 року, друга, Програма і друга Державна програма – до 2010 року. До 2005 року про неї прийняли – і забули. До 2010 року більш-менш ми тиснули, відсотків на 40-45 вона виконана, ось. Але напрацювань увійшло туди лише третина. Лише третина!

Ми в університеті напрацювали "дорожню карту" розвитку туризму в Україні: основна рушійна сила – створення робочих місць та відновлення економіки. А тут теж "дорожня карта", я, наприклад, про це не знав. Якщо б ми об'єднали зусилля, уявляєте, що вийшло б? Мабуть, якийсь позитив досить серйозний. Тут врахований досвід зарубіжний, і в першу чергу, Всесвітньої туристської організації – дуже авторитетного органу.

І ще дуже коротко. Позор для України! Ми маємо від одного туриста в межах 200 доларів. Так? Ну, нет, неправильно! Неправильно. Біля ... Хвилинку! Ну, якщо хочете точно, то в минулому році 208. То методика... Між іншим, методика ця досить непростя, до неї підходити вульгарно недопустимо. Уявіть собі на хвилиночку: 24 мільйони приймаємо туристів! Це позор! Ми собі навіть не осмислюємо цю цифру, вона ніякого до туризму відношення не має. Всі .. Центральний орган наскільки непрофесійний був, що він навіть не міг сказати і аргументовано підвести під це все діло якусь основу, розумієте?

Ми повністю відстали. Навіть такі країни, от дивіться, Армения нас випереджає, при тому у 2,5 рази, і Зімбабве випереджає теж майже в три рази. Всі останні – це 900 там. Тисячу і більше, більше, більше.

Тому реально відпрацювати державну програму, но колективні зусилля обов'язково треба. Тому оце Яценюк виступав на Кабінеті Міністрів, говорить 4 мільярди можна від продажу зерна, якщо зайнятися серйозно туризмом, оце все й буде.

І дуже коротко на завершення. Шановні друзі, питання кадрів – це особливе питання, його треба обговорити фундаментально. З пропозиціями ми входили. Майте на увазі, що Кабінетом Міністрів, єдиний напрям підготовки фахівців, тричі міняв своєю постановою, мабуть жодна галузь не привернула уваги скільки до цього питання як саме кон'юктурно вирішувалось, а треба об'єктивно враховуючи зарубіжний досвід він є. Він є і досить фундаментальний, мало хто знає мабуть, але у нас більше 10 років діє науковий центр розвитку туризму і курортів. Він створений рішенням Кабінету Міністрів, де він, хто знає, де він? Чим він займається? Абсолютно ...

Виявляється...

_____. Володимир Кирилович, я вам поясню де він.

_____. Та я знаю...

_____. Попередня структура агентство...

_____.... я знаю, я про це хочу сказати. Шановні друзі, передаючи від тої структури в агентство інфраструктури забули, що є центральний, вибачаюсь, науковий центр розвитку туризму й науки, інші структури залишились там, розумієте? Ось і воно десь болтається невідомо де і наслідків ніяких?

Мені дуже приємно відзначити, Анна Анатолівна, ініціативність комітету з великим задоволенням, якщо будете вважати за доцільне нашу участь, нашу допомогу, наш досвід певний з великим задоволенням це зробимо. Дякую.

_____. Дякую, Володимире Кириловичу.

До речі, ви згадали декілька прикладів Іспанії. Я можу сказати, що на сьогодні в урядовців, і там в деяких народних депутатів України, які дещо до цього не були зацікавлені в розвитку туризму. Перш аргумент-контраргумент, що в країні війна. Тому нам всім треба мати, що відповідати на це. Тому що ми маємо бути в цій залі ми всі розуміємо, що туризм розвивати треба, але коли ми вийдемо за межі цієї зали нам треба переконувати всіх інших. Інших там членів парламенту, уряду, що цим треба займатися. І щоб ви знали, що і як треба відповідати на те, що якраз те, що в країні війна і слабка економіка нам туризм потрібний.

А тут у мене запис на виступи і чекає Ткаченко, доктор економічних наук, декан факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу.

(Загальна дискусія)

ТКАЧЕНКО Т.І. Вибачте. Ткаченко Тетяна Іванівна, Київський національний торговельно-економічний університет, доктор економічних наук, професор, декан факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу.

Шановні колеги, я хочу приєднатися дійсно до багатьох висловлювань, які зараз прозвучали від науковців, від педагогічних шкіл, від бізнес-представників. І мені дуже прикро, що ті питання, які сьогодні обговорюються з точки зору туризму як економіки, інституційного формування і оформлення функціонування цієї сфери, цілої сфери діяльності, кадрової політики, обговорюються, дійсно, не перший рік. З Миколою Володимировичем ми зустрічалися, мабуть, десь 10 років тому назад на чолі з ректором нашого університету Мазоракі Анатолієм Антоновичем. І питання залишаються практично ті ж самі, якщо не сказати, що поглиблюється криза.

Тому ті презентації, які сьогодні звучали, дуже цікаві, але я хочу колегам сказати, що все це напрацьовано уже дійсно. І ми можемо надати також свою допомогу, тому що тільки на одній кафедрі на сьогодні підготовлено до 10-ти докторів економічних наук, тобто бізнесменів, які реальні роботи зроблені, не написані кимось, а люди, які практично працюють в цій сфері, напрацювали докторські дисертації, і ми також готові надати ці матеріали.

І друге питання – це дійсно кадрове питання. Оскільки на базі Київського національного торговельно-економічного університету функціонували дві науково-методичні комісії: і з менеджменту, і зі сфери туризму, сфери обслуговування, вибачаюсь, - єдині два напрями були повністю забезпечені галузевими стандартами вищої освіти для підготовки фахівців для сфери туризму. Ніяка інша сфера діяльності і галузь не мала цих стандартів, які були побудовані уже на нових началах, тобто на компетентнісних засадах.

Дійсно, йде час. Прийнятий новий Закон України "Про вищу освіту", і ми знову таки перебудовуємося і прозвучали з своїми пропозиціями на міжнародній конференції, яка в кінці минулого року була проведена на базі нашого університету з приводу розвитку туризму причому в контексті сталості.

Тобто ми розуміємо, що мова йде про більш цільові перспективи нашого майбутнього, ми все ж таки віримо, що війна закінчиться.

І от на цій конференції ми закінчили круглим столом з декларацією, з меморандумом з зверненням до: і бізнесменів, і науковців і представників вищої освіти для того, щоб утворити так звану фахову асамблею туристичного бізнесу в Україні. І на громадських засадах, суто на громадських засадах створити таку державно-соціальну, бізнес-площину платформи для вирішення багатьох питань, в тому числі ще два роки тому назад ми були готові по певному комплексу спеціальностей, професій надати професійні стандарти, які зараз повинні бути адаптовані в освітній процес. До речі, хочу сказати, що з урахуванням цих двох напрямів, мабуть більше 200 вищих навчальних закладах сьогодні готують фахівців для сфери туризму. Я просто експерт міністерства освіти у відповідних структурах ліцензування й акредитації ... 110 – це суто туризм, менеджмент – до 200 закладів зі спеціалізацією. Володимир Кирилович, я дуже гарно знаю ці цифри, тому що готую доповіді відповідні на засідання ректоратів. Тому фахівців дуже багато, підгрунтя є, але потрібні, дійсно, корегувальні дії з точки зору бізнесу. Потрібна підтримка або об'єднанні дії науковців, педагогів і бізнесменів для вирішення цих актуальних задач. І відповідно виникла пропозиція, я не пам'ятаю прізвища, провести крупномасштабну конференцію з приводу підготовки кадрів. Я думаю, що наш ректор погодиться предоставити матеріально-технічну базу Торгівельно-економічного університету для того, щоб провести таку конференцію. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Тетяна Іванівна. Виступів дуже багато зараз вже записалося. Давайте коротенько.

_____ я коротенько. Четверта влада, асоціація журналістів, туристичний прес-клуб України. Нам сьогодні годі чекати якихось особливих фінансів від держави, тому що не вистачає коштів на АТО. І говорити про те, що сьогодні буде створено якесь окреме державне агентство,

теж можна мріяти про це. В Польщі, якщо брати досвід Польщі, працює 16 чиновників в міністерстві спорту і туризму. І приклад Польщі, як вона розвиває туризм не один рік, а більше 20 років, і є зараз одним з лідерів у Східній Європі, каже, що багато чиновників не потрібно. Там є польська туристична організація, яка фінансується напряму з держбюджету, яка має фахівців і фінансування іде регіонів. Кожне воєводство має окремий бюджет. І я думаю, іти треба... У нас іде децентралізація і регіони будуть на себе брати... І дійсно, важливу роль тут буде відігравати туристичний збір. Він є, до речі, у всіх, практично, туристичних центрах Європи і за кордоном, але він іде цілеспрямовано на фінансування туризму, тому це питання треба піднімати, в тому числі, наша теж асоціація збирається звертатися через всі ЗМІ і, нажаль, у вашій презентації "дорожньої карти" нічого не прозвучало з приводу інформаційної складової, я думаю, що вам якби ми можемо надати теж свої пропозиції. Але крім пропозиції ми вже почали працювати, наприклад без тих коштів разом з Київською міською держадміністрацією зробили прекрасну акцію: "Дива починаються в Києві" – це без державного фінансування. І це приклад того, як може держава і приватний бізнес, громадські організації залучати туристів, всі журнали провідні надрукували безкоштовно статті про Київ, в Укрзалізниці з'явилися ролики і так далі. Ми зараз теж збираємося в аеропортах і на Укрзалізниці запускати ті ж ролики абсолютно безкоштовно надають нам без бюджету. Я думаю, такі ж самі речі можна говорити, і про Одесу і про Херсон, і про Львів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Сергій Сьомкін, заслужений юрист України, заслужений юрист доктор філософії

СЬОМКІН С. Шановні колеги, я хотів би дуже коротко, у мене така репліка: скажіть, будь ласка, хтось може звинуватити тут з присутніх наш Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту і туризму в непублічності? Багато років ми звертаємося до комітету – завжди відкриті двері. І я хотів би захистити і народних депутатів, і комітет. Скажіть, будь ласка, як так можна говорити, що хтось підійшов до Томенка, і він не читаючи щось підписав, якийсь закон?

В мене тоді інше питання: скажіть, будь ласка, а скільки ви законів підписали тоді, не читаючи, будь-які народні депутати, про туризм, зміни до законів? Ви подали ті закони якісь хоча б, альтернативу? Не подали.

Тому я хотів би сказати, будь ласка, подавайте! І ви, пане Ігорю, дуже чітко розумієте і пам'ятаєте, що на останньому засіданні розбомбили закон. Нема питань! Ніхто не каже, що не розбомбили. Але було питання, і всі кричали, та ми зараз подамо негайно тут масу різних доповнень, змін і всього іншого! Подали в комітет? Не подали! Тому давайте будемо послідовними і конструктивними – от і все!

_____ . Пане Сергію, можна я відповім? Мене ж звинуватили у чомусь, я не знаю... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліку... *(Шум у залі)*

_____ не гарачкувати!

СОБОЛЄВА Н. Наталья Соболева, генеральный директор компании, туристической компании "Арктур", представляю Комитет европейской бизнесассоциации, член Ассоциации делового туризма, Ассоциации въездных операторов.

Въезд – это основной вид нашей деятельности. К сожалению, отрасль тихо умирающая, потому что мы не отправляем, а принимаем. То есть сколько компаний за это время ушло, так сказать, из жизни, это знаем только мы, члены нашей ассоциации въездного туризма. Очень тяжелое положение, ударила вся эта ситуация, прежде всего, по въезду.

Я что хочу сказать очень быстро. Инфраструктура туризма такова, что вот эти цеха, которые, ну, если можно так выразиться, цех въездного туризма, цех выездного туризма,, транспортников – это во многом отдельные структуры со своими отдельными какими-то законами, с отдельными... ну, спецификой своей. И вот те законы, которые упоминали, просто большинство людей, наверное, не в курсе, было два предложения: одно было прописано ассоциацией выездного туризма, а второй вот этот закон о котором сейчас идет речь он был прописан ассоциацией ТАУ –туристическая ассоциация Украины, которая объединяла в основном компании въездного туризма.

Поэтому основные положение, которые были нужны именно туристическим компаниям въездного туризма, а также компаниям, которые занимаются деловым туризмом, в частности само понятие делового туризма до сих пор в законе не существует. Не существует понятие онлайн-договор, хотя все мы работаем с онлайн-системами и понимаем, что когда приходят фискальный орган и говорит, а где ваш договор с клиентом, а он вот там, в ящике, а это не договор.

То есть я просто хочу сказать, что сейчас, если будет идти речь о создании экспертного комитета при Комитете Верховной Рады, то, прежде всего, что нужно сделать, нужно тем людям, которые будут в этом экспертном

комитете собрать предложение всех абсолютно вот этих цехов и учесть интересы абсолютно всей инфраструктуры туризма. И только после этого специалисты, юристы, грамотные, правильные должны прописать все эти положения и тогда этот закон всех. Если этого не сделать, все равно, этот закон будет преследовать интересы какого-то одного цеха. То есть мы готовы, так сказать, в этом участвовать, пожалуйста, с удовольствием.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я хочу надати слово по черзі, Лео Марина, голова робочої групи з питань готельного бізнесу та туризму.

ЛЕО М. Доброго дня, колеги!

Лео Марина Валеріївна, кандидат економічних наук, голова Комітету з туризму американської торгівельної палати, представник готелю номер один в Україні та мережі сервісних апартаментів Сенатор також номер один в Україні згідно

Хочу сказати, що ми говоримо на ту тему, яка є дуже зрозумілою багатьом і туризм має чи немає бути - має бути, крапка. І поїхали далі.

Дуже важливо зрозуміти, що процес, який ми говоримо з встановленням в державних влади туризму, а саме центрального органу виконавчої влади займе час і думаю, що цей час буде дуже великий це не три місяці, а думаю, що шість і рік.

Цей рік має якимось галузь працювати. Тому ця експертна рада чи комітет Верховної Ради має з нами, з представниками асоціацій та бізнесу, зробити план дій на цей рік. Ми як представники готельного бізнесу підтримуємо колегу Зарктуру Наталію: турпотік зменшився навіть не в два рази, а ще більше.

Ми взагалі не маємо російського клієнта як такого, були туристи, вони пропали, бізнес-турист залишився, але в дуже малій категорії. Європейський бізнесмен, який приїжджав, він приїжджає, але європейського туриста як не було, так і не буде. Тому тут співпраця з Міністерством закордонних справ має бути дуже чіткою. У багатьох країнах, навіть у тій же Франції, яку ми порівнюємо за територією, Міністерство закордонних справ опікується туризмом, і це його пріоритет номер один у стратегії, робиться велика державна політика з залучення туристів. Наприклад, однією з причин, які називають, наприклад, китайський туризм, ми знаємо, що зараз номер один у світі. Вони зробили отримання віз до Франції за 48 годин. Щоб отримати українську візу китайцю, необхідно майже три тижні. І вартість його становить 180 доларів. Скажіть, будь ласка, чи інвестор приїде сюди, в Україну? Ми кажемо про туризм не як туризм, що люди сюди приїдуть, пофотографують Софію Київську – і поїдуть. Ми в першу чергу кажемо, що 90 відсотків людей, які відвідують Україну, - це ділові подорожі.

Тому наш комітет в Американській торговельній палаті вже почав з вересня роботу з Міністерством закордонних справ щодо відміни віз країнам, які ми вважаємо пріоритетними з точки зору залучення інвестицій. Це саме Китай, Індія, арабські країни, ті ж Арабські Емірати, Саудівська Аравія, Катар, Кувейт – вони мають отримувати візу. На жаль, є приклади того, коли бізнесменів визивають на співбесіди в посольство України. Вважаю, що це, цитую колегу, позор, якого не можна допустити, тому що ніхто копійки.

Тому ми маємо розуміти, що галузі інвестування і туризму йдуть паралельно. І робота за Міністерством закордонних справ, має робитися вже зараз, тому що ми можемо потім через рік не зібрати те, що ми можемо втратити за цей рік.

Ну і, звичайно, про глобальні теми ми дуже багато говорили, але стратегію розвитку туризму ми маємо сісти і писати самі. Тому що за нас цю роботу ніхто не зробить. Я думаю, що і в Реанімаційному пакеті реформ, і в

....., і в інших комітетах ми маємо визначати цей план подій і почати писати, робити цю роботу. Тому що через 6 місяців, рік цьому комітету чи агенції, чи Міністерству туризму, не знаю, як ми його назвемо, але ми маємо передати цю роботу і вимагати її виконання. Дякую за увагу.

_____. Дякую, Марино. Це, до речі, те, що зробила Грузія. Якраз теж після військового конфлікту вони були, вони перше, що зробили, це полегшили візове законодавство для тих громадян тих країн, які бажають в'їхати в країну. Мало того, що вони скасували для багатьох платіжоспроможних, багатих країн візи до Грузії. Вони ще збільшили термін перебування з 90 днів до 360. Це теж нам нагальне зауваження. І така ремарка до Реанімаційного пакету реформ, до тих, хто ввійде в експертну раду при комітеті. Будь ласка.

_____. ...зареєструвати міжфракційне об'єднання. Може бути міжфракційне об'єднання з питань туризму. Тому що інколи є податкові питання, є фінансові питання, є банківські питання. Вони ніби, як на перший погляд, не стосуються туризму. А вони можуть дуже глибоко стосуватися туризму.

Тому в принципі діяльність такого міжфракційного об'єднання, яке має статус по Регламенту Верховної Ради, яке мати свій секретаріат, було б, враховуючи комплексний характер галузі, могло бути дієвим інструментом і ідеєю.

_____. Дякую. Я просто тут не сказала цього. Але на разі йде робота. Я аналізую списки депутатів, які пройшли у парламент, які гіпотетично потенційно можуть бути зацікавлені в розвитку туризму. І звичайно, наступним

кроком, що це буде, таких депутатів я вже побачила десь приблизно 30. Це і таке інше. Можливо, ще хто почує про створення такого міжфракційного об'єднання, приєднається до нас.

Дякую, що нагадали. Звичайно, ми будемо таке робити. На сьогодні я цим займаюсь. Так, будь ласка.

_____. Я перший заступник голови Держтуризмкурорту, голова з ліквідації Державного агентства теж з туризму та курортів. Але я хотіла б зазначити про те, що дуже багато тут говорять про стратегію, про Закон України "Про туризм", про те, що державою сформована певна політика розвитку туризму.

Я хочу, по-перше, сказати, в що в Стратегії сталого розвитку України 2012 чітко прописано, тобто 2020, прописано Президентом України розробити Програму розвитку туризму. Одним із векторів розвитку туризму там передбачено, що скрізь за кордоном, на всіх, які б не проводилися закордонні заходи, виставки, круглі столи, нести меседж: "Україна – країна, приваблива для туризму".

Тобто це вже сформовано якби політика держави і напрямок держави, як ми будемо працювати. Далі. Угода про асоціацію XVI розділ "Туризм" передбачає саме, що створення конкурентоспроможного продукту туристичного. І саме щоб він був імплементований і приблизний до європейських продуктів. В цьому ж розділі передбачено ряд заходів, які будуть проведені на розвиток туризму України.

Під цю Угоду є 847 Розпорядження Кабміну "План імплементатії Угоди", де написано, розробка стратегії розвитку туризму, підготовка, Закон України "Про туризм", імплементатія чи гармонізація директиви європейської. Плюс розробка технічного регламенту, нових стандартів. Це все передбачено уже політикою держави. Є Розпорядження Кабміну щодо розвитку регіонів, де чітко

написано, що ми повинні співпрацювати з регіонами. Ми розробили якби проект такого меморандуму, як ми співпрацюємо.

На сьогоднішній день передано уже у Міністерство юстиції план саме імплементації цієї директиви, як ми повинні працювати, якщо буде прийнято урядом, буде план імплементації. Тобто буде саме і гармонізація стандартів, і розробка технічного регламенту, законів. То ми якби готові з усіма працювати.

Але дійсно, без центрального органу виконавчої влади це неможливо буде зробити. Популяризувати країну на всіх заходах, на всіх виставках, скрізь робити цю роботу.

Далі, сьогодні в нас діє 43 міжнародних договори. 12 договорів зараз узгоджуються до підписання. Ми не проводимо жодної робочої групи. До нас хочуть приїжджати і міністри з туризму спілкуватися і теж нам допомогу надавати. Сам генеральний секретар запрошував, на моє ім'я прислав запрошення щодо участі у засіданні всіх міністрів з туризму, які входять саме в, але нам тоді саме не погодив Кабмін це відрядження.

Тому як би ми виступаємо за те, щоб, дійсно, був центральний орган виконавчої влади, для того, щоб, дійсно, реалізувати це все. І, дійсно, що туризм дає не тільки розвиток робочих місць, не дає як би доповнення... створює робочі місця, не дає внесок валюти в державу. Це, дійсно, ще й патріотичне виховання молоді.

І я б хотіла зазначити, да, у нас вдвічі зменшився потік туристів за 9 місяців минулого року заїхало до нас 10 мільйонів туристів, надійшло 17 мільйонів туристичного збору, і податків, і налогів до Державного і місцевого бюджетів 900 мільйонів. Це невелика цифра, але якщо рахують 10 мільйонів, які заїхали до нас громадян іноземних, і вони залишили 200 доларів, це уже результат від туристичної діяльності.

Дуже велику увагу приділяють скрізь туризму. Сам Обама презентував саме туристичну програму Штатів для того, щоб підняти цей рівень

самоважливість саме туризму у своїй країні. То я думаю, що якщо в нас, дійсно, у всіх буде, в урядовців, у депутатів, буде розуміння, що туризм – це розвиток економіки, то, можливо, тоді і будуть більше приділяти увагу щодо туризму. Да, у нас ні копійки не виділено на розвиток туризму. Так що будуть альтернативи якісь. І ми готові співпрацювати даже в стадії ліквідації. Ми готові співпрацювати, ми собираємо пропозиції до стратегії, ми проаналізували європейське законодавство і наш закон, що у нас не співпадає. І ми готові будемо співпрацювати з усіма, щоб, дійсно, народилися ті документи, які сприяли б розвитку саме суб'єктів підприємництва з туристичної діяльності. У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валентино Романівно. Зараз хочу надати слово Івану Лун...., позаштатному раднику львівського міського голови з питань розвитку готельного господарства.

_____. Дуже коротко. Я член Туристичного альянсу львівського. Ми підтримуємо всі ініціативи, ми хочемо професійного керівника галузі. На політичному авторитеті довго не поїдеш. Виберуть в міську раду опозиційної партії, - поріжуть всі бюджети, скоротять всіх професіоналів навіть на ті мізерні зарплати. І на ентузіазмі довго не протримаються.

Але безумовно, політична воля міського голови була причиною того, що створився львівський Туральянс. Він ініціював, він збирав всіх до купи, бо всі мудрі бізнесмени, попробуй збери всіх власників. Львівське Конвеншн бюро - теж ініціатива зверху. Для того, щоб його пустити у вільне плавання, бо важко за безцінь щось координувати, тому ми підтримуємо Львів як місто, Львів як бізнес туристичний підтримуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЩИЙ. Дякую.

_____ . После таких слов и ликвидированного уже агентства, и представителей Львова, и всех, что вы уже сказали, хочется верить, что въездной туризм у нас есть, был и будет. Будет и уже совершенно в других качествах и категориях. Я бы хотела остановиться очень коротко на том, что никакие госчиновники, хотя политическая воля, это несомненно, вот, подтверждает сейчас Львов. Государственный орган обязательно необходим.

Потому что, когда предпринимательство развивалось у нас, и до тех пор, пока не пришел туда руководитель такой как Александра Владимировна Кужель в свое время и не сделала некоторые моменты в виде указов по дерегуляции, по спрощенной системе налогообложения, то не развивался бизнес. И потом уже развивалось по-другому там госпредпринимательство. И на сегодняшний день все равно бизнес отстоял то, что и Кабинет Министров все-таки создал это Агентство по держпідприємництву. Так я вам хочу сказать, что этот орган обязательно необходим, но то, что общественность, то, что представители бизнеса, то, что объединения бизнесовые непосредственно в областях, в регионах и даже в селах, – это вот то, что нас может спасти. Именно саморегуляция, самосозданные общественные организации, потому что сильно слабые наши организации, и поэтому и слово "туризм" пропадает, поэтому нас не слышат. И когда даже защищаете вы там и Томенко, я думаю, что ему адвокаты не нужны, он много хорошего сделал, но все равно у нас туризма въездного не существовало, в том понимании, как во многих странах мира. Ученые и наука об этом сейчас говорят.

Поэтому давайте работать совместно, экспертный совет должен быть меж... такой, потому что зависит еще от многих других отраслей, представителей других отраслей нужно приглашать в данный экспертный совет и создавать новые законы и условия мотивации для развития бизнеса. Потому

что только сами люди, особенно сейчас, в теперешнее время, сами знают, где приложить свои умения и средства, для того чтобы жить в своей стране.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. По суті, по суті. Тому що всі ми одне одного вже переконуємо в сотий раз, що треба нам залишати центральний орган, треба займатися туризмом.

У когось по суті є що додати? Так.

_____. У мене є декілька слів по проекту рекомендацій. Але перед тим як перейти, маленьке є таке зауваження.

От послушайте, я перейду на російську мову. "После теракта в редакции французского еженедельника "Шарли Хебто" 7 января власти Франции максимально повысили уровень безопасности жителей и гостей страны, в частности усилили меры по охране мест массового скопления людей в аэропортах, музеях, крупных универмагах, на вокзалах и так далее. Как сообщает Национальное агентство по развитию туризма во Франции в письме, пришедшем в редакцию (тут редакция называется), Париж и все города Франции продолжают жить в привычном ритме, а прошедшие во Франции массовые митинги являются, прежде всего, символом единства страны. Поводов для беспокойства у туристов приезжающего во Францию быть не должно.

Як оперативно Національне агентство по розвитку туризму Франції відреагувало на ці справи. У нас війна ведеться вже рік практично скоро буде і ніхто не реагує, де Міністерство закордонних справ? Де Верховна Рада? Де Президент? І це велика справа сьогодні, всі ми говоримо сьогодні, так є проблеми в Криму бо анексія Криму, є проблеми на Сході України – там йдуть військові дії. Але немає цього сьогодні у Львові, немає у Києві, немає в Одесі,

а це одні із самих великих туристичних центрів. То я би хотів сьогодні закинути це і пану Томенку, як раднику Президента, і вам, мабуть як голові і секретарю цього комітету, давайте працюйте над простими речами. Це не зробить сьогодні туроператор, не зробить турагент, не зробить якийсь готель – це повинна зробити влада: Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Президент або через Міністерство закордонних справ. Вибачте, але це так повинно бути.

Тому виступав Соболев, в'їзний туризм – це курка, яка несе золоті яйця, сьогодні його вже немає зовсім. І те, що ви називаєте, приїжджали 20 мільйонів, 10 мільйонів це не туристи приїжджали, це приїжджали просто відвідувачі в Україну, це можуть бути: різні дипломатичні місії, якого хочете військові місії і так далі, прикордонний обмін і так далі. А туристи це ті, які мають хоча б розміщення в готелі, які мають послугу хоча б транспорту, а таких туристів всі роки, я це активно читав, у нас було не більше чим 1 мільйон 200 тисяч.

Тепер щодо проекту рекомендацій, які тут є зауваження?

Я думаю, перше, в проекті рекомендацій треба буде внести ті зауваження, і ті пропозиції, які висловлюють. Тут бачу ведеться протокол, які висловлюють цей протокол обробити і туди дещо внести. Щоб я вніс? Перше – вступна частина.

Дивіться, круглий стіл, тема його – "Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Україні". А про що ми пишемо? Учасники круглого столу, заслухавши і обговоривши пропозицію щодо питань моделі державного управління, мабуть, обговоривши стан і перспективи розвитку туризму та далі... пропозиції, і це буде нормально. То це якраз би внесли стан сьогоднішній нашого туризму. Він тут... його тут немає.

Тепер щодо пунктів, перший пункт, там з пропозицією розглянути питання створення окремого центрального органу. Дивіться, як я би його рекомендував Це може бути національне туристичне агентство...

національна туристична організація, як є в усьому світі, і це може бути національне агентство з розвитку туризму в Україні. Якщо це буде, скажімо... (Загальна дискусія) Да! Ну, треба подивитися в цьому плані, це як пропозиція.

Тепер тут же в першому пункті так же треба дописати, що це буде сприяти і промоції України в світі, донесення там інформації про Україну, там про туристичні її можливості, не тільки буде комплексна модель державного управління, бо це... ми над цією моделлю б'ємося вже 23 роки, а що це буде чомусь сприяти. Це дуже важливо.

Тепер щодо третього пункту. Значить, "... підготовку реальної дійової державної програми". Я так розумію, "державної цільової програми", бо під цільові програми якісь копійки виділяються. Під державні програми гроші не виділяються. Так що можна поставити "цільової програми".

І тут слушне дуже було зауваження, що створити при кабінеті... теж звернутися Кабінету Міністрів про створення при Кабінеті Міністрів координаційної ради з питань туризму, про що говорили уже виступаючі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ми вже для присутніх резолюцію вже роздивляємося, яке у вас...

_____ . Да, резолюція.

Тепер дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... щоб ви всі відкрили і розуміли вже... плавно перейдемо, слава Богу, до резолюції.

_____. Дивіться, що я ще пропонував би. От говорили, що є ця Угода, XVI розділ Угоди про асоціацію. Десь, мабуть, це сказати, що треба цю Угоду нам розвивати. Якщо ми не будемо, все щось будемо робити собі, а Угода буде йти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Імплементувати в наше законодавство.

_____. Так, так. Щоб хтось, чи експертна група, чи це буде займатися комітет, щоб цим займалися. Тепер є це Розпорядження 847 Кабінету Міністрів. Про нього треба ж написати, що в тому розпорядженні. Бо є, як би вже створені якісь документи і їх треба, як ви кажете, імплементувати.

І останнє. Указ Президента України є про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020". І мабуть, тут є якраз питання туризму. До речі, Державної програми тут є питання. І тут є іміджевої програми. І мабуть, цей документ теж треба, щоб він десь ввійшов в наші рекомендації.

А що з ним робити? Бо знову, ми ж знаємо ці укази, які були підписані Януковичем. Я їх читаю з початку й до кінця. Красиво написано, дуже гарно так. А потім ніхто нічого не робить. А хто повинен робити? Мабуть, треба контролювати, за великим рахунком, і раднику Президента, і комітету Верховної Ради, мабуть, і цій експертній групі, яку ми створюємо, будемо створювати, і Кабінету Міністрів.

Бо тут чітко написано – до 15 лютого кожного року створювати план дій щодо реалізації положень цієї Стратегії. Якщо в цей план дій, а я це вже знаю, не ввійде питання туризму, бо я був головою громадської ради при Міністерстві інфраструктури. Не громадської ради, а Комітету з питань туризму та курортів громадської ради. Скільки ми не билися з міністром, з його заступниками, критикували при всій громадській раді, давайте план дій, бо указ був

прийнятий! І вони аж в кінці зробили цей план дій. Який вже, ви бачите, нікому не потрібний.

Так що ці питання повинні бути в полі зору. Ми про них повинні знати. І як далі це робити. Чітко і наш план дій повинен бути, це є рекомендації сьогоденного круглого столу.

Дякую всім за увагу. Мене зовуть Степан Романюк. Я президент Міжнародного агентства "Україна-Русь" і віце-президент Туристичної асоціації України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

РОМАНЮК С. По імплементації можна ще два слова?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

РОМАНЮК С. Будь ласка, прошу в пункті номер 1 записати: створення – це безумовно, але яку спрямовує міністр культури і віце-прем'єр-міністр, – додати. Щоб було чітко. Це перше.

По-друге. Третє питання. Міністерство культури, оцю зв'язку, тоді щось зрушиться з місця.

Третє питання. Третій пункт. Звернутись до Кабінету Міністрів розробити програму і внести у Верховну Раду на затвердження. Якщо цього не буде, майте на увазі, все перетвориться у профанацію, як це було до цього. У

Верховну Раду внести на затвердження. Кабінет Міністрів розробляє, розробляє і носить у Верховну Раду на затвердження.

Слідуюче питання. Прошу сюди внести про створення Міжвідомчої ради, про яку мова йшла, щоб не забули.

Слідуюче. Я вносив пропозицію відносно парламентських слухань. Можна сюди внести це питання? Можна. Можна внести, опрацювати питання щодо звернення до ВТО щодо проведення Генеральної асамблеї ВТО в Україні, в Києві? *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ще я думаю, що останнє слово. Давайте дуже коротко, тому що люди втомилися.

ЛІПТУГА І. Спасибо Анна Анатольевна, Липтуга Иван, Национальной комитет Международной торговой палаты и Ассоциация туризма Одессы.

Со всеми можно согласиться, все правильно со все сторон. И Владимир Кириллович правильно сказал, мы изобретаем велосипед, очень многие наработки уже сделаны и на международном уровне, и на национальном уровне за все 23 года, все прописано давным-давно, нужно только поднимать и выбирать самое важное.

Я хотел добавить только по поводу последнего замечания. Я участвовал в последнем заседании ЮНВТО в Барселоне по городскому туризму, и сейчас через неделю в Мадрид собирается делегация участвовать в выставке крупнейшей испанской "Фетур", в рамках которой ЮНВТО проводит целую серию своих мероприятий, и господин Талеб Рифаи пригласил от Украины принять участие представителей и парламента, и Кабинета Министров, все желающих для переговоров и поддержки со стороны ЮНВТО всех инициатив, связанных с развитием туризма в Украине. Поэтому на 30 января в ЮНВТО

запланирована встреча с Галемом Рифаи. И также с ними проговорена инициатива проведения в Украине конференции, не Генеральной ассамблеи ЮНВТО, потому что это достаточно сложно и это решается не за один год, а проведение конференции, посвященной развитию туризма как одного из факторов мира в государстве и в мире в целом.

Поэтому, кто желает присоединиться к уже организованной делегации, на этой неделе решается этот вопрос, уже бронируются билеты. Поэтому взаимодействие с ЮНВТО – один из приоритетов, я думаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибо большое.

Уже нету, да, выступлений? Мы... Маленькую ремарку.

.....если говорить о присоединении к Министерству культуры, о чем прозвучала мысль, я думаю, что нужно лоббировать вопрос, чтобы было тогда Министерство культуры и туризма. Потому что, почему культура важнее, чем туризм, я не вижу. И во всех странах мира есть связка: или спорт и туризм, или культура и туризм, - а не просто агентство.

В данном случае мы говорили на платформе той, что это Министерство экономики, и в частности то, что не может быть в Министерстве экономики или управление, или департамент, и говорили об агентстве как минимум. Но если мы говорим о культуре, если тут общественность поддерживает, то я буду настаивать, что это должно быть министерство культуры и туризма, или туризма и культуры.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто хочу маленькую ремарку. Я не хотела просто тратить время на то, щоб розповідати, що це не ми вирішуємо, до якого з

міністерств нам приєднатися. Невже не зрозуміло, що є Постанова Кабінету Міністрів за підписом прем'єр-міністра і це не такі прості речі, що ми зараз своєю резолюцією приєднаємось до того чи іншого міністерства. Так, ми можемо зустрічатися як ми це робили вже декілька зустрічей на базі Міністерства економіки, економічного розвитку та торгівлі.

Ми можемо зустрічатися з віце-прем'єр-міністром з гуманітарних питань, з міністром культури. Звичайно, якщо ми прагнемо розвивати туризм, ми повинні побачити політичну волю у того чи іншого міністра, і той міністр, який буде більше зацікавлений робити кроки вже з Кабінетом Міністрів відмінити ту постанову, робити нову постанову.

Але це, чесно кажучи, не так просто і зараз ми над цим працюємо.

_____. Анна Анатолівна, повірте мені, що нам не треба під бажання якогось міністра підстроюватися, повірте мені, що є досвід у нас, і ми кажемо, що найефективніше галузь працювала, коли вона відносилася до туризму на правах самостійного органу державної адміністрації.

І якщо от сьогодні і ваші радники будуть зустрічатися з Кириленком, я сподіваюся, що мене теж туди запросять, і ми доповімо В'ячеславу Анатолійовичу, віце-прем'єру про те, що дійсно, це найбільш ефективний механізм розвитку туризму.

І треба, якщо ми всі підтримаємо це, давайте це лобіювати зустрічаючись, вам тим паче народному депутату простіше відчиняються двері всіх кабінетів, давайте на це бити. Дякую.

_____. Я теж погоджуюсь. Але по життю бачила, що краще розвивається туризм там, де є політична воля. Тобто треба зустрітися з одним,

з іншим, сьогодні зустрічаємось з В'ячеславом Анатолійовичем побачимо як він бачить цю ситуацію і вже буде відповідно...

Я погоджуюсь, що досвід з Міністерством культури, і робити Міністерство культури і туризму, він і багатьох країнах використовується, але треба дивитись ще українські реалії.

Щоб коротко підвести підсумки, ви всі ознайомились з цією резолюцією для того, щоб не просто поговорити вже там в якийсь раз, а для того, щоб швидко й швидко вже починати створювати те, що ми зараз сказали. Дякую всім.

Тут прозвучало дуже багато таких хороших ініціатив, ідей. Сподіваємося, що люди, які сьогодні тут присутні, увійдуть, принаймні, в експертну раду при комітеті, це те, що я гарантую. Будемо працювати вже дуже швидко над створенням центрального органу, над створенням ради туристичної, яка буде займатися стратегічними питаннями, маркетинговими, освітніми, і будемо напрацьовувати законодавство.

Тому перегляньте резолюцію, ми ще її видозмінимо з усіма тими правками і рекомендаціями, які прозвучали.

Також я всіх вас закликаю проаналізувати все те, що було напрацьовано на сьогоднішньому "круглому столі", і свої пропозиції, рекомендації в строк до 9 лютого подати на комітет за адресою Садова, 3-а. *(Шум у залі)* Яка електронна адреса, скажіть, будь ласка. Електронна адреса. *(Шум у залі)*

Так, дякую всім. Я думаю, що те, що прозвучало, сучасний стан, ми побачили, що те, що було сказано, що начебто і курс долара, і євро сприяє тому, щоб до нас зараз приїжджали іноземні туристи, а ми бачимо, що падіння в'їзного туризму у нас значне відбувається. Тому негайно треба щось робити.

Дякую всім вам, чекаю на пропозиції.